

DOMOLJUB

ŠTEV. 51.

V LIUBLJANI, DNE 20. DECEMBRA 1933

LETO 46.

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«; naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani. Telefon uredništva: 2549. Telefon uprave: 2992.

KRISTUS SE JE RODIL...

Ko se približa božič, opazimo nenavadno živahnost po ulicah, a ne samo v mestih, tudi v vaseh zadirha nova toplina. V trgovinah je vse živahno, med vrati se drejajo otroci, žene, možje. Vse se pripravlja na veselo praznovanje, vsak hoče praznovati, bogatin in siromak. Vsaki krščanski duši božič prinaša veselja in vedrosti. To je praznik vere, vsaki družini polje skrivnosten val veselja, vselega razpoloženja in čeprav je zima, vendar so duše polne toplote.

Razumljivo je pa tudi, da mnogi tudi za božič stradajo in drgetajo v mrazu, ker je njihovo ognjišče pusto. V tej težki krizi, ki jo preživlja svet, je premnogim tudi božič mroben. Dobrodelna društva se sicer trudijo, da pomagajo bednim, da jim vsaj za božič kaj ponudijo, a kdo more zajeziti silen val bolelosti, kdo more obrisati vse solze! Med tem ko so domovi bogatašev sijajno razsvetljeni in odmeva v njih smeh in veselo petje, je v siromašnih hišah jok in vzdihovanje. Čeprav gremo vsi božiču nasproti z nekim posebnim razpoloženjem, to razpoloženje ni pri vseh enako. Kako kdo pričakuje božič, je odvisno samo od — vere. Kdor je ves potopljen v ta svet, temu božič ne pomeni prav nič več kot samo to, da se spet enkrat prijetno gosti; morda gre ta dan celo v cerkev, a to kar tako, iz navade morebiti, gotovo pa brez vsake globlje misli o pomenu božiča. Čudno se to sliši, vendar je pa resnica, še prav živa resnica!

Prav more praznovati božič in druge cerkvene praznike le ono srce, ki ljubi Boga, le ona duša, ki globoko veruje in globoko čuti. Vsak naš praznik je znamenje in izraz naše vere in globoke verske skrivnosti. V tej luči se nam predstavlja tudi božič. To je slavljeno neizrekljivo ljubezni božje do človeka. Kar so čakala stoletja, kar so klicarji Stare zaveze z največjo željo prosili, za čemer je človeštvo vzdihovalo dolga tisočletja, to nam je prinesla sveta božična noč. Prinesla nam je Odrašenika. Zate je jasno, da pravo, iskreno veselje za božič more čutiti le duša, ki veruje v to skrivnost božje ljubezni.

To skrivnost svete noči so odkrili svetu glasniki z neba, ki so peli nad hlevcem: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.« Božič prepeva Boga največjo slavo, ljudem

prinaša najslajši mir. V čem je ta božični mir? Mir ni nič drugega kot dovršeni red, mir more vladati le tam, kjer vlada red, pa tudi duša poedinega človeka ne more imeti miru, če ni v njej reda. Božič bo torej prinesel mir v čne duše, v katerih bo red. Greh pa dela v človeku nered in tega moremo odstraniti le, če se ukloni greh, ki v duši red uničuje in k temu nas poziva glas z neba.

In saj se je Odrašenik prav zato rodil, da je človeku vrnil mir, ki ga je človek z grehom izgubil.

Ko so angeli pastirjem oznanili veselo vest Kristusovega rojstva, so jih pozvali, naj takoj gredo v Betlehem, kjer bodo videli veliko skrivnost novorojenega Deteta. Tudi mi smo poklicani, da se napotimo v Betlehem. Hlevček, v katerem se je Kristus rodil in ja-

slice, v katerih leži, so velika šola za svet, tudi za naš moderni svet. Siromašni betlememski hlevček nam razreši mnogo vprašanj, tako poedincem kakor celi družbi. Tu bomo našli odgovor na ono vprašanje, ki je vedno, posebno pa še danes premnogim nejasno: zakaj toliko neenakosti v podelitvi zemskih dobrin, ali izhaja ta neenakost od božje previdnosti ali je posledica človeške zlobe in krivice? Ko gleda siromak revnega Jezusa na slamici, ali ne bo ponosen na svoje siromaštvo, ko vidi svojega Boga v največji bedi? Ali ne bo bogataš, ko gleda Jezusa v jaslicah, častilal v sebi glas, ki mu veleva, naj se odreče preobilnemu užitku na korist revežu, saj se je Kralj kraljev odrekel sijaju, čeprav bi imel vso pravico, pa si je izvolil ubožstvo —? Ali bo siromak, ko gleda Jezusa v jaslicah, preklinjal svojo usodo in se jezil nad svojo capušenostjo? Ali ne sliši siromak od jaslicah Jezusove besede: »Blagor ubogim... njih je nebeško kraljestvo?« Ali ne čuje bogataš: »Gorje vam, bogatini! Lažje pride kamela skoz šivankino uho kakor bogatin v nebesa!«

Jezus je v jaslicah in skozi vse življenje najboljši, najodvršenejši učitelj, a naši moderni, domišljivi »reševalci« družbe nečejo v njegovo šolo, prezirajo jo in erpajo svoje znanje iz drugih, motnih virov, zato gre pa tudi danes ves svet po zlu. Pojdimo torej nazaj v šolo Kristusovo! On nas bo poučil, kaj nam je najbolj treba, da najdemo popoln mir.

Križ nad prepodom

Čeprav je krivnostni mirak svetega večera je legel na svoj križ. Nad prepodom se je dvigal skropljen križ s podobo Križanega, pred katerim se plopotala lučka. Pred davnimi leti so našli na dnu prepada razbito moško truplo. V truplu so spoznali tujca, ki je usodno noč prečeval pri Lovranu v Ulšnevu. Zgodaj jutraj se je napravil na pot čez Travno goro, pa se mu je morala pripetiti nesreča. Sledovi na samotni ruu vzamen denar in ga pahnem snilo in je strmoglavil v globočino. Ušnevanji so v spomin na ta dogodek postavili nad prepodom križ in pred križem so vsak sveti večer prižgali luč. Leto za letom je na sveti večer ta lučka spominjala ljudi na nesrečo, ki se je tukaj zgodila.

V resnici pa se ni zgodila nesreča, ampak grozen zločin. Tujec, ki je prenočil pri Lovranu, je bil bogat. Pri sebi je imel torbo denarja. To je povedal tudi gospodarju, ki mu je obljubil, da je pri njem lahko brez skrbi. Gospodar je bil pohlepen človek. Na bogatega tujca kar ni mogel pozabiti. Ponoči premišlja, kako bi prišel do tujčevega denarja. Izkušnjava je bila vedno hušja. Nazadnje sklene: Pojdem za tujcem in ko bo na samotni, mu vzemem denar in ga pahnem v prepad. Vsi bodo mislili, da se je zgodila nesreča. Rečeno — storjeno! Zgodil se je v

Vedno je bilo na svetu eno najtežjih vprašanj: odkod zlo na svetu? Tega vprašanja niso mogli rešiti največji modreci sveta in še danes ostaja to vprašanje nerešeno vsem, ki nečejo priznati pravega izvora zla. Nam kristjanom ga rešuje dogma (verska resnica) o izvirnem grehu. Da, greh! Človek je greh storil, Boga zavrgel. Kristus se je pa učlovečil, da nas spet odkupi iz greha in nas vrne Bogu. S Kristusovim rojstvom se pričenja veliko delo našega odrešenja in zato je Kristus prišel na svet, da bi nas odrešil. Da, odkupil nas je, a greh je človeku ostal, s Kristusovim odrešilnim delom še nismo postali brezgrešni. O, kako srečen bi bil človek, če bi ob Jezusu v jaslicah vsaj začutil potrebo, da uniči vse, kar mu v duši vzbuja nemir in nezadovoljstvo. »Učite se od mene,« to ponavlja Jezus v revnem hlevčku nam vsem, »in našli boste mir svojim dušam.«

(JoVo.)

Blagoslovljen Božič

želita
naročnikom, čitateljem in
prijateljem »Domoljuba«

Uredništvo in uprava.

jutranjih urah zločin, kateremu ni bil nihče priča. Zločinca je ušel roki pravice.

Čeprav je pri Lovranu zakril svoje grozno dejanje pred ljudmi, vendar ni bil od listega časa več miren. Nemirna vest je bila njegov najhušji maščevalec. Kamorkoli je krenil, je videl pred seboj nesrečno žrtev svojega zločina: razmesarjeno truplo v prepadu. Posebno na sveti večer, ko se je zasvetila lučka pri znamenju nad prepodom, mu je njegova ludobija stopila v živih barvah pred oči.

Dvajset let je nesrečno nosil to skrivnost na svoji vesti. Neko zimo, nekako pred božičnimi prazniki je zbolel. Poklical je duhovnika, ki mu je prinesel zadnja tolažila. Dolga je bila njegova spoved. Bolnikovo življenje se je bližalo koncu. Vse je kazalo, da ne bo preživel praznikov. Bil je sveti večer. Domači so bili zbrani ob bolnikovi postelji in molili molitve za umirajočo.

»Ali že gori luč nad prepodom,« vpraša s slabotnim glasom bolnik. »Prav kar so jo prižgali,« mu odvrnejo domači. »Dvignite me, da jo vidim zadnjič v svojem življenju,« prosi bolnik. Dvignili so ga, da je mogel skozi okno videti proti prepadu. Dolgo, dolgo je strmel v drobno lučko, ki se je slabotno lesketala v daljavi. Nato omahne na posteljo in se krčevito oklene svetega razpela: »Hu, kako pada čez pečine! Sedaj pa vstaja in prihaja, da me kajznej!« »Kdo prihaja?« so ga vprašali. »Potnik, ki sem ga oropal in pahnil v prepad... Ali ga vidite? Tu stoji in svoj denar zahteva nazaj. Vrnite mu ga! Zunaj ob zidu je zakopana...« — Bolnik je zaspal za vedno.

Lučka nad prepodom pa sveti še vsak sveti večer.

Ant. Škodlar.

Ivan Albrecht:

Povest očeta Jelena

Hvala Bogu, da je že zdavnaj minilo pravil oče Jelen, ko je družina pri jaseleh kala sosedov Jelen, da pojdejo skupaj k ponoči, takega božiča, kakor sem ga doživljal leta, osemnajst jih bo nemara že odlejel, pa še niti nobenemu sovražniku več, kaj se bebi! Kajpak, na božiču smo bili tabak. Lipčevim Tinetom sva bila skupaj. Zdalj rajni, Bog mu naj dobro, tedaj sva se na sveti večer kakor dva premirta kuščarja v skalni votlini nad Bovecem. Karih štiri dni poprej sem z doma prejel vest, da stara mati na smrtni postelji. Naj hitro za dopust in brž pridem. Za božjo voljo prosim, pa se povečjnik ž omeščajo in nekaj dni izpuste domov. Stara mati da naprej in naprej kličejo, celo v sanjah.

Res sem prosil, pa sem mesto dopusta bil samo ploho udarcev s puškino opoj. Čez par dni za tem so mi pisali z doma, da babice že zagrnil grob, toda kaj sem si pomagati! Debeli narednik Hut se mi je jal, ko me je videl objokanega, češ:

»Vis, Jelen, da je starica tudi brez lahko umrla!«

Nemara boš še tudi ti koga zaman na smrtno uro!« je vrel v meni, vendar moral močte pogoltniti narednikovo smegalo me je pa le in sem imel venomer pred očmi. Nikoli nisem poprej tako grobo občutil, kam vojna poniža človeka. Vsi danji napori, vse nevarnosti in strahote mi jšču me niso tako presunile kakor zdaj, da niti lastni babici nisem smel izpohiti slednje želje.

Do dna potri sem tedaj živel iz dneva dan. Na božiču samem se ves ta čas ni merilo nič posebnega. Orožje je večinoma čivalo, nasprotniki in mi pa smo se kakor gnanci tiščali v jarkih in zaklonih. Le po poredkoma se je kje oglasil strel. Ponoči včasih urejali snežne zamete, včasih stali straži, sicer pa nam je mineval čas v brezskrbni in prav za prav sploh nismo vedeli kaj početi.

Tako torej sediva na sveti večer v Lipčevim Tinetom v skalnem brlogu in se našliš pomenkujeva o domu in svojcih. Tam ni jasele, nobene svečke ni smel nihče prižgati in od nikoder ni v te kraje krvave smrti glas božičnih zvonov. Bilo je tako neskončno žalostno, da se človeku prav za prav ne govori ni nič kaj ljubilo.

Od nasprotnika nas je ločila le gosta, v krat križem prepletana pregraja iz bodi žice. Bili smo pa tako malo vsaksebi, da se iz nasprotnih jarkov, zlasti ponoči slišali gorjenje, kadar so Lahi bili preveč zgovorni.

»Kaj, ko bi jim šla voščiti vesele praznike,« se domisi Tine. »Vojna sem ali tja,« dje smo le vsi in kristjani tudi. Greš?«

Malo pomišljam, se obotavljam in se zadnje je odločim. Previdno zlezava iz zaklona in se plaziva navzdol po peščeni brežini. Žični pregraji se oglesi Tine, ki je znal nekaj laških besedi, in začne voščiti. Z

POZOR!

Pliš zamet, sukno za ženske p'šče, jopice in obleke dobite v največji izbiri

pri »Češniku«

Lingarova ul. Ljubljano Stritarjeva ul.

Ogrinja ke, kocke, plete, žemlanke, svileni, volnene serpe in rute.

Postenost mojega podjetja je znana!

ani slišiva šepetanje in smeh, kmalu pa se plazita dva Laha k nama navkreber, za njimi še dva in potlej cel roj. Med njimi je Furč, ki govori nekšno mešanico slovenščine in vaščine, pa se z njegovo pomočjo čisto dobro prazumemo. Laški vojaki imajo precej prav brega vina s seboj in ga nama gostoljubno nudijo, midva pa se jim oddolžujeva s cigaretami in tobakom. Tako nam v prijetnem namizanju čas neverjetno naglo mineva, ko slišiva, da so se tudi Lahi že navlečeli vojnin si žele miru kakor mi, se nama zazdi kakor božični pozdrav.

»Mir ljudem na zemlji!«

Oj, kako hrepeneče občuti človek sredi snežene gorske pokrajine toploto teh besedi. Niti na misel ne pride več niti Lahom niti nam, da smo si prav za prav »sovražniki«. Časno, še precej čez polnoč se vrnemo vsak v svoj zaklon z zagotovilom, da se ne homo več željali med seboj.

S Tineto previdno kobacava navkreber proti svojemu zaklonu, ko spodaj nekje nekaj ropoče. Bržčas je kdo izmed Lahov srebnil malo preveč vinske kapljice, pa ma je zdaj podrknilo in je padel. Pri tem je po nesreči odnesel še kakega tovariša, pa je nastal mišič.

»Pa so se ga menda res navlekli!« godrnja Tine. »Da bi vsaj zaspali, nerode!« V tem se oglasi več strellov in z naše stranice začno žarometi tipati po laških postojankah. Kakor bi trenil, se nato posveti v zraku nekaj raket, streljanje narašča in na vsem letem se prične boj. Zdaj že ragljajo strojuce, z malo se oglase mine, vse ozračje je črno, ohni in se trese kakor od groze, da človek ko grdo skruni svetost božične noči.

Medtem ko streljamo kakor obsedeni, pla-

ne narednik Hut k Lipčevemu in meni, češ da se zdajje spopademo na nož.

»To bo maša, Jelen, boš videl!« se mi rozi njegov kocinasti obraz, da me zazebe do mozga.

Na povelje nato skočimo na plano in v presledkih zdirjamo proti žični pregraji, toda takoj prvi hip nas sprejme tako gosta svinčena toča, da ga skoraj ni med nami, ki ne bi bil ranjen. Vržemo se na tla in z rokama in orodjem rijemo v pesek, da si zavarujemo glave, nekdo pa krične in se kakor vreča zakotali po rebri. Vzle rocopu je čuti, kako težko truplo udari ob žico. V krik ranjenecv pade nov glas. To je narednik Hut. Da, natančno ga spoznam po glasu. Bog ve, koga kliče, mater, ženo ali očeta. — Kdo naj ga sliši v tej grozotni uri?!

Pokanje je vse hujše in hujše. Mine kmalu razderejo žične ovire. Na novo povelje plane mo kakor val navzdol. V nekaj trenutkih smo v laških postojankah, ki pa so že prazne. Nasprotniki so se umaknili in le pičlo število težko ranjenih ječi ob našem prihodu in prosí usmiljenja. Začnemo jih obvezovati in jim vsak po svojih močeh pomagati. Tedaj slišim glas:

»Ana, vode, Ana, lepo te prosim —«

»Oj, to je narednik Hut! Ves je prestrlejen in krvav, oči ima zaprte in tudi ustnice se gibljejo le s težavo, ko skuša ponoviti:

»Ana, — vo-de — A-na —«

Pa da bi lahko pol sveta rešil s kapljico vode, je ta trenutek nimam.

»Vode!« zavpijem na desno in levo, toda nihče se mi ne oglašuje. Tako moram gledati, kako revož vdihne in mu ne morem izpolniti niti edine želje, da bi mu dal — kapljico vode.

Na sveti dan dopoldne sem pravil mlademuro poročniku, kako mi je žal, ko nisem mogel umirajočemu naredniku izkazati te malenkostne usluge, zlasti še zato, ker bi mu bil rad s tem pokazal, da nisem čisto nič jezen nanj, najsi me je tudi pretepel, ko mi je doma umirala stara mati in sem prosil za kratek dopust.

Poročnik me debelo pogleda, češ:

»Jaz nisem nič vedel o tem. Zakaj niste javili meni, pa bi lahko šli za nekaj dni domov —«

Zakaj niso bili dolгови izbrisani

Malo razmišljajmo to vprašanje.

Zakaj pred dobrim letom je šel veseli glas od kraja do kraja: »Poslušajte, ljudje božji, dolgov ne bo več! Dolgovi bodo izbrisani! Država jih bo izbrisala. Zive! država!«

Zadnja naredba o plačevanju dolgov je te prevroče želje popolnoma ohladila. Ali si vi, dragi bralci, sploh morete predstavljati državo na svetu, ki bi bila kar čez noč pripravljena izbrisati vse dolgove? Po moji sodbi bi bila taka država mogoča samo v oblakih.

Seveda se še dobe ljudje, ki so toliko omejeni in preprosti, da mislijo za trdno, da država to lahko naredi kar za igračo. Kajpada! Država ima stroje za tiskanje in za kovanje denarja. Zdaj, ko ve, koliko je dolga — saj ga je dala po županjih popisati — in kje je dolg, bi bilo treba samo toliko denarja natiskati in nakovati, kolikor znašajo dolgovi, pa denar dati na pošto in ga poslati denarnim zavodom in zasebnim upnikom, pa bi bila stvar urejena.

Lepa misel, pa nevarna. Vsaka država bi si na ta način podpisala svojo smrt. Naša

država pa hoče še živeti, kakor vse druge.

Drugi so si pa stvar zamišljali drugače. Država bo vzela tistim, ki imajo in bo dala tistim, ki nimajo. Tako bo denar »pravilno« razdeljen; dolgovi bodo poplačani in začelo se bo novo življenje. Novo življenje, da, pa kakšno!

Na misel mi prihaja gotovo vsem znana smešnica. Oče se vozi po železnici in z njim njegov sinko. Še otrok, recimo učenček prvih razredov. Otrok gleda skozi okno, pa pokrit, s klobukom na glavi. Oče ga opominja, da ni varno. Lahko mu veter odnese klobuk. Ker vsi opominjati nič ne pomagajo, mu oče urno potegne klobuk z glave in ga skrije. Otrok pa v jok. Ko je bilo očetu dosti te muzike, mu obljubi, da bo dobil fant klobuk nazaj, če bo pride. Dečko se poniri, oče požvižga — in klobuk je spet tu. Cez hip zavozji vlak mimo deroče reke, dečko pograbi klobuk in ga vrže skozi okno, potem pa se obrne k očetu, govoreč: »No, sta, zdaj pa še enkrat požvižgaj!«

Podobno bi bilo s poravnavo dolgov od

Gd bolečine
š ugodju

Ne dopuščajte, da Vaši trpel! Pri boleznih vsled prehlajenja in pri vseh bolečinah pomagajo hitro in zanesljivo Aspirin tablete. So popolnoma neškodljive. V znak pristnosti imajo Bayerjev križ.

ASPIRIN

V. J. Bigla & S. Fajet, Ljubljana 12
Oglaš. v regist. št. 5. št. 5407 od 1. III. 1931.

Skomignil sem z rameni. Ne, kaj takega nisem nikoli želel naredniku Hutu. A zdaj je končano. Samo s solzo, ki mi je kanila iz oči na njegovo otrplo lice, sem mu mogel izročiti svoj skromni božični pozdrav.

★

Oče Jelen je otožno gledal na jasele in obmolknil. Zvonovi so zavabili k polnočnici. Z željo, da bi se nikdar več ne vrnil tako strašen božič, kakor ga je pomnil oče Jelen, sta obe družini odšli v božji hram.

Na sveti večer bodo po vsem svetu doneli pravi betlehemski zvonovi. Jeruzalemski patriarh je dovolil, da angleška radijska družba prenaša zvočenje zvonov v Betlehemu po vsem svetu. — Na podobi pogled z zvonika cerkve božjega rojstva v Betlehemu.

Nuina zadeva

Dandanes preživlja te ali one vrste stisko menda vsaka stvar. Sedaj je prišla kriza najhujše vrste tudi na razne živali v narodi, ker jim je bil zaenkrat zaprt vsak vir vsakdanje hrane. Pred vsemi imamo v mislih naše drobne ptice pevke, te najboljše pomočnice v boju z neštetiimi zajedavci kultur-

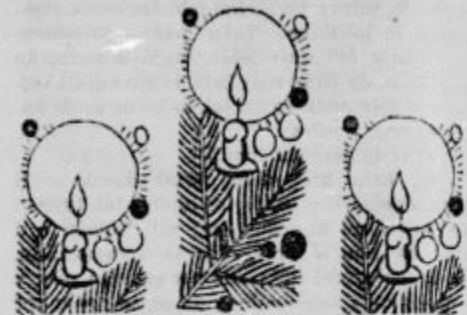
Tudi v hudi zimi si znajo poiskati najnujnejšo vsakdanjo hrano, ki jo dobe po raznih koprinah, po grmovju, po deblih starejšega drevoja, v bližini človeških bivališč in po raznih drugih prikladnih prostorih. Toda gorje jim, ako nenadoma zamede sneg in na debelo pokrije vse, kar ni pod streho, kakor se je zgodilo uprav letos že v prvi polovici decembra. Brez dvoma bo letos žalostno poginilo mnogo prekoristnih ptic, ako jim ne bomo nudili takoj izpočetka izdatne pomoči. Ta pomoč je torej v kolikor ni že zamujena, skrajno nujna.

Kdor količkaj more, naj brez odloga preskrbi nekaj hrane in jo začne redno pokladati. Ni časa, da bi šele iskali ali izdelovali kake umetne krmilnice, ampak natrosimo hrano kar na okno, na mostovž, na balkon, pod kozolec ali na kak drug pred snegom in dežjem in pa pred mačkami varen prostor. Če nimamo drugega, posušimo skorjice kruha in jih zdrobimo v drobne drobljice, ali jim dajmo koruznega zdroba, kono-pelj, prosa ali karkoli vemo, da jim gre v slast. Posebno jim ustrežemo s kakršnokoli mastjo ali mesom.

Izvrsten v te svrhe je neslan loj, ki ga pred uporabo raztopimo in mu tekočemu primešamo nekoliko raznega prej naštetega semena. To mešanico še toplo nalijemo na primer v cvetlične lončke in ko se strdi, obesimo posodo narobe na kako vejo, kamor ne more mačka (glej podobo!). Senčice in druge ptice bodo »pitalnik« kmalu našle in potem po malem kljuvale hrano iz njega. Taka zaloga je že dalj časa, ker jo ptice ne morejo raznašati in se tudi ne pokvari.

Ptice so tudi velike prijateljice vsakovrstnega mesovja. Mesarji jim lahko izdatno pomagajo, ako jim razne mesne odpadke obešajo na veje daleč od debela in precej vi-

soko od tal, kamor ne more mačka. Slavni nemški borec za varstvo ptic, baron Berleps, pripoveduje, da je obesil v začetku neke zime na drevo odrtega zajca, ki je bil drugim živalim razen pticam, nepristopen. Spomladi je viselo na drevesu golo zajčje okostje brez trohice mesa. Vsega so čez zimo obrale ptice

Franjo Neubauer:

Sveti večer revnega otroka

Oj mama, mama, lačen sem in še pri peči ni je mraz!
Prinese kaj mi Jezusček?
Saj blizu je polnočni čas!

»Počakaj sinek moj!
Gladujem jaz s Teboj.
Obljubil pa je očka,
da lepše bo nočoj.
Govoril z angelom je že
ko spet se snideta
pred polnočjo na ulici,
pa skupaj prideta.
In angelček od Jezusa
prinese kruha belega
in tudi peč zakuri
ob polnočni nam tri

Poleka čas, očeta ni,
otrok zmrzuje in drhtil.

»O, dete, pokleknila,

moliva in prosiva!»

Iz sre se dveh dviguje
molitev do višav.

A zunan išče drv in kruha
očetova ljubav.

Začuje v veži se korak,
mladenič vstopi blag, krotak
in oče z njim se vrne.

»Pozdravljen mi žena,

pozdravljen sinek moj!»

Mladenič krasni pa vse tri

sladké, mehko nagovori:

»Prinšam malo vam darov
od Jezusa, ki sam ubog
na slameci leži.»

Z ročicami pa blagoslov
vsem revežem deli.»

Mračna se sobica zasveti.

Na mizi je pri jedi jed.

Mladenič jih deli med tačne.

Sladká je vsaka kakor med.

In v peči ogenj zagori

in reveže ogreva tri.

Nobenem lakote ne čuti,

ne trese več se v zimi ljuti

Poklekne oče, mati, sin,

oči strme jim do višin,

družinica hvaležna molí.

Mladenič se ozre okoli:

Naenkrat ni več nikjer,

izginil v sveti je večeri

nič raznih, zlasti sadnega drevoja. Da so te naše ljubke prijateljice res v najnujši stiski in čim preči pogin od lakote, mora uvideti vsa ta, ki ve kako se te živalce pozimi preživljajo. Dokler je namreč kopno, jim ni sile.

strani države. Poravnava dolgov bi bila začetek novih morebiti še hujših dolgov. Mogoča bi bila taka poravnava edino, če bi bili vsi ljudje že na tako visoki stopnji popolnosti, da bi bili kar naravnost kakor angeli božji. Verjetno mi pa, da bi bilo tisti dan, ko bi bili dolgovi od strani države poravnani, tako veselje med dolžniki, da bi bilo od vsakih sto dolžnikov vsaj 99 pošteno pijanih in da bi bil še tisti dan prvi dolg narujen pri — vaškem krčmarju. Ljudje smo preveč in prevečkrat otroci.

Z odpisom dolgov torej ni nič. S »pravilno« razdelitvijo, ki bi rekla: »Vzemi tistim, ki varčujejo in daj tistim, ki stokajo v dolgovih!« tudi ne bo nič. Spet bi morali biti oboje angelske popolnosti, varčevalci in dolžniki, da bi se dalo to lepo izvesti. Pa smo še silno daleč od te popolnosti. Da; ko bi med dolžniki vsaj rodu zapravljivcev ne bilo!

Zdaj imamo pa naredbo, naj se dolgovi plačajo v dvanajstih letih. Meni se zdi kljub vsej navidezni lepoti težko izvedljiva. Glavno vprašanje je, kje dobili denar za vračanje? Ko bi si človek na to znal prav odgovoriti! Zmanjšaj nepotrebne izdatke: opusti gostilno, kajenje, prodajaj...; nasvetov vse polno, do neskončnosti.

Eno dobro stran pa ima ta naredba, katero so naši časopisi dostikrat poudarjali, gospodje pri denarnih zavodih tudi, našla je pa zlasti pri kmetih vse premalo razumevanja.

To je misel: »Vračaj svoj dolg polagoma in ne čakaj, da bi vrnil vsega naenkrat.« Tegale veliko ljudi ni hotelo razumeti. Zdi se mi, da je vzrok tega tista strašanska nezaupljivost naših ljudi, da bi ne bil kdo prevaran pri plačevanju obresti. Če ve, koliko ima, potem tudi ve, koliko-obresti je treba plačati na leto; če je pa vsota vsako leto drugačna, potem pa... Čudni so nekateri ljudje, strašno čudni. Nobenega človeka nimajo za poštenega razen sebe. Ta nezaupljivost tepe dolžnika in tepe premmogoe denarne zavode po deželi in po mestih.

Vračaj torej svoj dolg polagoma. Če imaš 2000 Din dolga, boš lažje odrlil desetkrat po 200 Din kakor naenkrat cela dva tisočaka. In če imaš 50.000 Din, boš spet lažje odplačeval recimo po 4000 Din v obrokih kakor polno vsoto naenkrat. To je menda jasno kot beli dan. Malo več medsebojnega zaupanja, to je najboljša postava za rešitev kmeta, vsaj v naših krajih.

Če bi naredba vlade vsaj tole spoznanje ljudem vcepila, bi bilo že precej doseženega. Zakaj spet so mnogi ljudje taki, da jim za dober nasvet, za pametno besedo ni nič. Edino vero imajo v »Moraš!« Tako pa zna govoriti le postava.

Dobro misleča beseda pravi: »Stori tako in bo dobro zate,« postava pa kratko: »Ali — ali...« Stori tako, kakor postava govori in postava te bo varovala; če beš pa drugače ravnal, te bo pa pobodla. Kar hočeš.

RAZGLLED PO SVETU

Katoliška cerkev

s Pojdite in učite vse narode. Pred nedavnim je bila ustanovljena v glavnem mestu anamskega kraljestva Hue prva katoliška gimnazija z internatom, ki je namenjena za domačine in priseljence. Velike ovire, ki so dolga leta onemogočale izvedbo te ustanove, so bile po dobrohotnosti francoske uprave končno premagane in nekdanji gojence malega semenišča je v poldrugem letu sezidal poslopje gimnazije in internata. Dne 17. septembra so novi zavod slovesno posvetili in za letošnje šolsko leto je prosilo za sprejem že 196 učencev, od teh je bilo sprejetih 133; od teh je 116 Anamcev in 17 Francozov, po veri pa 28 katoličanov, 1 protestant in 104 nekristjani.

Italija

s Drobiž. Na rojstni dan kralja Aleksandra je Mussolini sprejel jugoslovanskega poslanika v Rimu in se z njim dlje časa razgovarjal. — Vlak je skočil s tira v predoru blizu Grahovega. Pokvarjene so bile tračnice. Strojniki je naglo vlak ustavil. Iz Gorice so poslali na pomoč stroj z več vozovi in vlak je v kratkem nadaljeval vožnjo. — Ogenj je nastal v Biljah v hiši Josipine Ušolin. — V teku zadnjih desetih mesecev so samo v ladje-delnicah v Trzinu zgradili šest podmornic za italijansko mornarico. — Kakor po vsej Evropi, tako je tudi v Trstu pritisnil strašen mraz. Pričelo je snežiti in burja je divjala z vedno večjo hitrostjo. Temperatura je padla do 8 in celo 10 stopinj pod ničlo. Kdor ve, da je v Trstu že pri temperaturi 6 stopinj nad ničlo, če piha kraška burja, že silno mrzlo, si lahko predstavlja, kako je bilo v Trstu ta dan, ko je burja divjala 120 km na uro in je temperatura znašala 10 pod ničlo. Vse mesto je pokrila poledica. Če je že sama burja na nekaterih mestih tako silna, da meče ljudi na tla, je poledica to nevarnost toliko bolj povečala. Okoli 20 ljudi je iskalo prve pomoči pri »prvi pomočnici« (Guardia medica). Pri Sestlanu je skočil s tira tovorni vlak in radi tega je bil ves promet na progi za nekaj časa ustavljen. Menda je bila tega kriva burja, ki je dva voza prevrnila. Promet v pristanišču je bil popolnoma onemogočen. Parniki, ki vzdržujejo obrežno plovo, so ostali v pristanišču. Nesreč ni bilo v pristanišču.

Avstrija

s Avstrijski škofje so odredili, naj se vsi duhovniki, ki stoje v političnem življenju kot državni poslanci, člani zveznega sveta, deželni poslanci ali svetniki, občinski svetniki ali odborniki, odpovejo začasno svojim mandatam. Isto zahtevajo od duhovnikov, ki so na vodilnih političnih mestih. Politično delovanje jim je omogočeno le s posebnim dovoljenjem njihovega škofa. Cerkveni knezi upajo, da bo Dollfussova vlada sama v zadostni meri ščitila krščanske koristi in da je v sedanjih zmedah zato za Cerkev boljše, če se duhovništvo umakne iz dnevne politike. »Koroški Slovenec« piše, da sklep avstrijskih škofov izredno težko zadene koroške Slovence kot manjšino, ki bi z ozirom na razmere smela zahtevati izjemno škofovsko dovoljenje.

s Razno. Te dni se je pri spodnjih »Harmrah« pri Beli dogodila huda nesreča. Drvarji so spravljali hlode k cesti, pri cesti sta jih ravnala Matičkov Miha in njegov brat. Nesrečen slučaj je hotel, da je pridrvel hloed naravnost proti Mihi, ki se mu ni več mogel ogniti. Zadel ga je v glavo in ga butnil s strašno močjo od ceste. Zmečkalo mu je glavo in bil je na mestu mrtve. — Vodja krščanskih socialcev ms. dr. Paulitsch je z ozirom na škofovsko odredbo odložil svoj državnozbornski mandat in predsedstvo stranke v deželi. — Avstrijski državni in deželni uradniki dobe uniformo, ki pa si jo bodo morali nabaviti sami. — Na cesti ob vojvodskem prestolu je avto barona Aichelburga povozil brezposelnega Matijo Glandnika, ki je bil na mestu mrtve. — V Metlovi je umrla 58 letna Lucija Poluk pd. Karišinja. — V Celovcu je odšel h Gospodu po večno plačilo kanonik Janez Vidovec. Naj počiva v miru! — Dne 15. decembra je predsednik avstrijske republike Miklas svečano otvoril elektrificirani del turške železniške proge Mallnitz—Badgastein—Schwarzach—St. Veit.

Nemčija

s Velja za vse. Saška kmetijska zbornica je izdala na kmete sledeča navodila: Če prodajaš mleko, maslo, krompir ali kar že pridelaj in če boš dobro ceno, prodajaj kvalitativno blago! Kajti gospodinja v mestu računa kot ti in se brani malih, nagmih, umazanih krompirjev. Kar velja za krompir, velja za vse tvoje pridelke. Ne misli, da mora mešan vse kupovati, kar prodajaš. Tudi ti kot mešan bi izbral dobro blago. Dobro blago se boljše plačuje, zato ne toži, marveč delaj za dobro blago. Ne obupaj, če slabo vnovičiš, ker si na tem tudi sam kriv. Združi se s stanovskimi tovariši v prodajne zadruge in vplivaj na tržne cene. Če zmorejo to velika podjetja, zakaj ne bi zmogel tega ti? In če si ud take zadruge, jo resnično podpiraj, ker ni za to, da jemlje samo tvoje slabo blago in samo v tvojih slabih časih. Kar spoznaš za dobro, povej še svojemu sosedu! — Hitler je odredil, da se njemu na čast ne smejo, dokler je živ, postavljati nobeni spomeniki in nobene spominske plošče; kolikor pa jih je že postavljenih, se morajo takoj odstraniti. Zelo pametno!

Madjarska

s Nekaj zrednega. Zanimivo je, kar se je zgodilo v kraju Nagy-Körös na Ogrskem. Tam so obhajali svatbo. Toda za svate pripravljeno vino — 500 hektov — je v kleti zmrznilo. Če so svatje hoteli piti vino, so morali vinski led s sekiro razsekati in kose nositi v kuhinjo, da se je led stajal in zopet postal vino.

Amerika

s V znamenju alkohola. Začetkom decembra je bil v vsej Ameriki proglašen konec prepovedi alkohola. Dogodek so v vseh državah slovesno praznovali, priredilo se je nešteto svečanih večerij, banketov in venčkov. Oblasti so izdale stroge varnostne odredbe. Pijačo so točili v steklenicah z navodili, kako naj jo uporabljajo. Težka vina so prepisana

Panflavin

Občudujejo in zavidajo ga.

a ne radi njegovih elegantnih oblik, pač pa zato, ker je previden in nosi Panflavin pastile vedno s seboj. Obvarujejo ga pred nezaljivostjo prehlajenja. Imejte tudi Vi pri sebi vaselj

Panflavin pastile.

Oglas je registr. pod S. br. 21781 od 20. XI. 1933.

pred kosilom, lahka bela k lahkim jedem, črna k perutnini. V Newyork je dospela četa armada preookeanskih parnikov, polnih vina in likerjev. Vendar ni prepoved docela ukinjena, vojski in mornarji smejo piti samo pivo, zrakoplovci sploh nobenih pijač, drugod je dovoljeno točenje pijač samo k jedi.

Drobne novice

300 ruskih emigrantov je odpustila neka francoska tvornica; le pod tem pogojem so svjetji oddali večje naročilo.

Irska vlada je prepovedala fašistično organizacijo.

Nagrado v višini 1500 čeških kron dobi vsak češkoslovaški oficir, ki se nauči srbohrvaščine.

Pet grških parnikov se je potopilo ob zadnjem viharju v Črnem morju.

Umrl je dr. A. Srebla, večkratni češkoslovaški ministrijski predsednik.

Lakota vlada na angleškem otoku Cipru. Slaba letina, ker že dve leti brez dežja.

200 vagonov rži se uničili, — da bi cena še bolj ne padla — na Češkem.

Za predsednika švicarske republike je bil izvoljen Pilet Gotaza.

Paragvajaska armada je ušla vso bolivijsko vojsko. Vojska, ki je trajala v južni Ameriki 7 let, je s tem končana.

Dva vlaka sta trčila blizu Poznania na Poljskem. 8 mrtvih, 20 nevarno ranjenih.

Najdražje obleko na svetu ima maharadža iz Lahore; jo cenijo na 1 milijardo Din. Dragulji!

KAJ JE NOVEGA

„Nujnost ustanovitve kmetijske zbornice“

Nestetokrat je že »Domoljub« poudarjal, kako velike važnosti za naš kmetijski stan in sploh za naše gospodarstvo bi bila kmetijska zbornica. Tudi »Kmetijski list« je letos omenjal potrebo takega kmetijskega zastopstva. »Pohode« je nato »Kmetijski list« opozoril, da je ustanovitev kmetijske zbornice v veliki meri odvisna od gospodov okrog »Kmetijskega lista«. Na trditev tega časopisa, da je ustanovitev kmetijske zbornice za enkrat nemogoča, odgovarja zadnji »Pohode« med drugim takole:

Poudarjamo, da nečemo delati očitkov, ampak da želimo dobri stvari pomagati in jo podpreti, zato naj nam »Kmetijski list« ne zamere, če mi kar naravnost povemo, da je s svojimi izvajanjmi na zelo zgrešeni poti.

Pravi, da mu ne gre za kmetijsko zbornico samo za Slovenijo, nego za vso državo. Iz tega poudarka moramo sklepati, da misli, če smo morda Slovenci zreli za zbornico, pa drugi še niso. Tu ne obstoja vprašanje dozorelosti, temveč vprašanje potrebe. Jasno je, da imamo tudi mi pred očmi potrebo ustanovitve celodržavne kmetijske zbornice.

Omenjeni list pravi, da je možno ustvariti kmetijsko zbornico šele tedaj, ko bodo izvršeni gotovi predpogoji, nekakšna zadostna pripravljenost menda in tem, ko bodo za vsako kmetijsko panogo že prej uspešno delovala nekakšna osrednja društva. Ta društva naj bi se po njegovem mnenju združila v kmetijsko zbornico. Pravno je to nesmisel, kajti kmetijska zbornica more biti le združenje kmetovalcev kot gospodarskih ljudi, ne more pa postati nekakšna zveza kakršnihkoli društev. Po od »Kmetijskega lista« nasvetovani poti bi do kmetijske zbornice gotovo ne prišli nikdar, čeprav je nje ustanovitev državna, narodnogospodarska in kmetijskogospodarska nujnost in je najmanj že za toliko zakašnjevana, kolikor je stara naša združena kraljevina. Ali gospodje zaradi obilice dreves ne morejo več videti gozda?

Mi pravimo: Kmetijska zbornica se mora ustanoviti in sicer nujno! Pretežke mili-

jardne škode je naše kmetijstvo in z njim vse naše narodno gospodarstvo že utrpelo, ker nimamo kmetijske zbornice. Kolikor imamo morda premalo osnove za takojšnje najuspešnejše delovanje zbornice, bo ta od početka pač res nekoliko težje poslovala in bo morala več delati in biti bolj marljiva, kot če bi te osnove bile že zgrajene, vendar to še ni razlog za odlaganje ustanovitve in za čakanje. Saj bi v zbornici lahko takoj začeli poslovali razni oddelki slično kot v Kmetijski družbi. Kmetijska družba pa mora imeti za tako delo že kaj osnove, saj je včasih zbornične posle vršila tudi napram oblastem. Osrednja društva niso potrebna. Ako pa jih hočete imeti, jih boste lahko ustanovljali sporedno.

Glavno in zadostno je, da se denese zakon, ki bo odredil obvezno članstvo za vse zemljiške posestnike, ki imajo značaj kmetovalcev, odredil njene pravice in dolžnosti, njen notranji ustroj in določil takojšen pričetek dela. Vse ostalo bo pri dobri volji, spoznanju, razumevanju in pričnosti prihajalo in se izpolnjevalo samo po sebi.

Ne moremo si kaj, da ne bi mislili, da je zavlačevanje zborničnega vprašanja kmalu morda nekako dobrodošlo v strahu, da bi zbornica vsaj v naši banovini ne bila preveč »klerikalna«. Ta strah ni utemeljen, zakaj zbornica in njeno delo moreta biti predvsem samo »kmetijska«. Izgleda tudi, da še vedno ni jasnosti, da li naj bodo te zbornice »kmetijske« (stanovske) ali »kmetijske« (poklicne).

Dokler ne bo kmetijske zbornice — je in ostane jugoslovanski kmetovalec — siromak, ki ne sme niti sanjati o gospodarskem napredku, čeprav bi za kmetijske pridelke nastopili boljši časi.

Mi bomo srečni, če bodo naše odkritosrčno dobro mišljene in nujno potrebne besede naše razumevanje pri tistih, ki bi brez odlašanj in izgovorov morali in mogli veliko storiti za nujno ustanovitev kmetijske zbornice kot vse državne zaščitnice stanovskih in poklicnih koristi vsega našega kmetijstva.

Zahvala

V noči od 9. — 10. t. m. mi je ogenj uničil hišo. Ker sem že meseca januarja plačal »Domoljub« za celo leto, mi je uprava takoj po ugotovitvi nesreče izplačala 1000 Din podpore, za kar se ji iz srca zahvalim. »Domoljub« pa vsakemur toplo priporočam.

Ivan Kožar 1. r.,

Rešanj 34, p. Rajhenburg.

Domače novice

d 188.000 dinarjev požarne podpore je doslej izplačal »Domoljub« svojim cenj. naročnikom, ki so vsled požarne nesreče ostali brez strehe, brez stanovanja. Na leto odpade od te vsote povprečno okoli 46.000 Din na leto. Posamezni pogorleci je prejel v zadnjih dveh letih po 1000 Din podpore. Ta vsotica res ni kdo ve kako velika, toda kakor nam pričajo došle zahvale, je dobro došla prav

vsakomur, ker se je izplačala takoj po ugotovitvi nesreče, torej precej prve dni po požaru, ko največkrat pri hiši ni nobenega denarja. — Sedaj pa prihaja nekdo naših naročnikov s predlogom, naj bi se mesto požarne podpore za tolik znesek raje znižala naročnina. Ta prijatelj pač ni pomišljal, da šteje naša armada le malo manj kot 40.000 naročnikov in da bi se naročnina mogla znižati le za pičel dinarček, kar bi pač bore malo koristilo.

d Božične počitnice na vseh srednjih in osnovnih šolah bodo trajale od včerajšega 23. decembra do včerajšega 9. januarja. Bodo vsaj kaj drv prihranili.

d Novi mariborski mestni proračun izkazuje 23.7 milijonov dohodkov in prav toliko izdatkov in je brez novih davčtin. Od lanskega je nižji za 117.170 Din. Proračun mestnih podjetij pa izkazuje 22.651.000 dinarjev.

d Učitelji, ki so zborovali te dni v Turnišču v Slov. krajini se baje sklepali, naj se poučuje verouk povsod v slovenskem jeziku.

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitroje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 2064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLLANDIA: No 1438-06 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 5967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

tudi tam, kjer so otroci Madjari. Ne verjamejo, toda če je to res, ni prav.

d Zima gospodari. Iz vse države, zlasti iz savske, primorske in vrbske banovine prihajajo poročila o silnih snežnih zametih. Zlasti sta močno prizadeta Lika in Dalmacija. Na liskah progi so morali začasno prekiniti ves promet, ker je bila progna na več krajih povsem zatrpna s snegom. Železniški upravniki se je posrečila, da je progno očistila in vlaki že vozijo iz Zagreba v Split. V večini pokrajin savske, vrbske in primorske banovine še vedno močno sneži in tudi temperatura pada. Sneg je večinoma suh pršič, ki pada ponekod med silnim vetrom. V vsej Bosanski krajini so pretekle dni divjali veliki snežni viharji, ki so mestoma zanesli do tri metre snega. Promet je na večini cest ustavljen. Vsi znaki kažejo, da bo ta zima v Bosni tako huda, kakor je bila ona l. 1928. Tudi iz slavenske nižine, zlasti iz Podravine poročajo o velikem snegu in mrazu. Pri Koprivnici se je na Dravi, ki je padla za 50 počebičajno višino, pojavil prvi led. Železniški in avtobusni promet precej trpi. V Splitu je piha hladen jugovzhodnik, med katerim je naletaval sneg. Morje je bilo precej nemirno. Temperatura je v Splitu ena nad ničlo.

d Slonškova družba ima letošnje božično zborovanje v ljubljanski unionski bebi dvorani in sicer dne 27. decembra.

d Večje število pitanih volov za izvoz v Italijo je bilo kupljenih na zadnjem mariborskem živinskem sejmu.

d Kočo na Voglu nad Bohinjem je oterila 15. decembra t. l. »Skala«. Vogel je izhodišče za krasne lahke in težke smuške ture.

d Razno blago in denar v vrednosti 6500 Din so odnesli neznanj izumovljen posestniku Ivanu Pichlerju v Mostju pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Isto noč so vlomilec obiskali tudi posestnike Franca Ciglarja v Zaberniku ter mu odnesli 100 kg težko slanino in razno obleko.

d Cesta iz Trbovelj v Savinjsko dolino se bo gradila čez zimo naprej. Med zaslopnimi banovine, cestnega odbora in občine se je desegel sporazum. Če le ne bo sneg oviral dobrot volje.

d Elektrarna Fala je imela lani 25.7 milijona dinarjev kosmatega dobička in 37.200 dinarjev izgube. Leta 1931. je imela 25.9 milijona kosmatega dobička in 66.000 dinarjev izgube.

d Za predsednika ljubljanske delavske zbornice je bil izvoljen A. Sedej, za blagajnika Čelešnik, za tajnika je bil izvoljen že na skupščini F. Uratnik.

d V prostorih mariborske mestne oekrbnišnice, ki je nedavno služila dečjemu domu, preureditvena dela dobro napredujejo. Ko bo vse končano, se izvrši selitev mariborskih ubožcev iz hiralnice v Pluju, Muretincih in Vojniku v Maribor, kjer bodo dobili vsi prostora v novem delu oskrbnišnice.

Iz naše prestolice

d Jugoslovanska kmeška stranka. To dni sta prispela v Belgrad bivši poslanec Radičeve stranke profesor Ljubomir Maštrovič v spremstvu Rude Bačiniča. Oba sta prosila dovoljenja za ustanovitev nove politične stranke pod imenom: Jugoslovanska kmeška stranka.

d Veliki lovi so se pričeli te dni v gozdovih kneza Odeschalkija pri Iloku. Dnevno astrele okrog 400 zajcev, 300 fazanov, 20 lisic in 10 jelenov.

d Tudi Donava zamrzuje. Položaj na Donavi je pri Belgradu vedno hujši. Zdaj se je Donava pokrila z debelo ledeno odejo. Ves promet na parnikih je ukinjen, vlačilci pa so bili z največjo težavo spravljani v prezimovališče. V posebni nevarnosti je bila v četrtlet nekaj šibka mala ladja, ki je plula iz Belgrada v Zemun, pa je že obličala v ledu. Ladja je bila v ledu 3 ure in jo je možto ve z največjo težavo rešilo iz ledenega oklepa.

d Zasluzena kazen. Pred belgrajskim okrožnim sodiščem je bil obsojen na leto dni težke ječe in dveletno izgubo častnih pravic ter na povračilo zneska 490.271.94, ki ga je utrpela država, Milivoje Milojevič, višji uradnik finančnega ministristva, ki je izplačeval razne pokojnine osebam, ki niso imele pravih pobilastil in od kateri je za to prejel visoke nagrade.

d Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, je stari naš pregovor. Bolezni tudi sam ne smeš zamenjati. Če si prehlajen ali če te muči glavobol ali zobobol ter podobne nadloge, se jih ne boš iznebil brez sodelovanja in truda. Jemlj vsaj Aspirin-tablete, ki jih pozna ves svet kot najbolj učinkovite proti navedenim boleznim. Zato ne odlašaj v takih slučajih, Aspirin-tablete zanesljivo pomagajo.

Med brati Hrvati

d Svoj rojstni dan je praznoval letos kralj Aleksander v Zagrebu, kamor je prišel s kraljico Marijo. Kraljevki par se je udeležil v zagrebški stolnici slovesne službe božje, ki jo je daroval nadškof dr. Bauer. Kralja so Zagrebčanje slovesno in z velikim navdušenjem sprejeli.

d Policijskega agenta so ubili. Uprava zagrebške policije poroča, da so njeni organi pri običajnem obhodu naleteli v Štosovi ulici v Zagrebu na tri sumljive in predkaznovane osebe. Ko so jih zagledali, je eden izmed njih nenadno potegnil revolver in enega agenta ubil, drugega pa ranil. Potem so vsi trije skušali zbežati, pa so dva od njih na ulici s pomočjo zbranega občinstva prijeli in odvedli na policijo. Tretji je pobegnil, toda popoldne so ga našli v Veliki gorici, aretirali in odvedli na policijsko ravnateljstvo v Zagreb.

d Volčja nadloga čimdalje hujša. Z Broda na Savi poročajo: V okolici so se zadnje čase vedno bolj pogosto pojavljali volkovi, in to v velikih trumah. Te dni ponoči je večja truma volkov napadla vas Otočane. Volkovi so najprej vdrli v hlev kmeta Blaža Kukiča. Ko je Kukič videl, da mu bodo volkovi raztrgali vso živino, je pograbil sekuro in planil ven. Pri vednjaku je opazil velikega volka. Z dvignjeno sekuro je skočil nadenj in ga z udarcem močno ranil. Toda istočasno sta iz hleva planila dva volka, od katerih je eden planil Kukiču na hrbet in ga začel grizti. Med Kukičem in volkom se je pričela obupna borba na življenje in smrt. Kukiču so naposled prihiteli na pomoč sosede, ki so ga osvobodili iz volčjih zob. Kukič je precej hudo ra-

njen. Volkovi pa niso obiskali samo Kukiča, ampak so se porazdelili po vsaj vasi in pogledali v vse staje. Po pripovedovanju kmetov jih je bilo tri trume, v vsaki po pet do šest. Raztrgali so sedem krav, štiri konje in ranili enega vola. Ta vol se je pred volkovi dobro branil. Umaknil se je v kot hleva in se z rogovi otepal srditih napadalcev. Tako je ostal živ. Ranjenega Kukiča so prepeljali v bolnišnico.

ODPRTE OZEBLINE

pa tudi druge, če tudi zastarele rane na nogah in rokah, zanesljivo in hitro zaceli preizkušeno sredstvo »FITONIN«. — Steklenica 20.— Din v lekarnah. — Po poštnem povzetju 2 steklenici 50.— Din. Poštno knjižico št. 17 pošlje brezplačno »Fitonin«, dr. s. o. b., Zagreb 1-78.

d Kerajzni Evini hčeri. Ko je te dni uradnica Milica Stokanov iz Samobora prišla domov, je opazila v svoji sobi nepričakovan obisk. Opazila je moškega, ki je podjetno odpiral omare in jih izpraznjeval. Stokanova ga je hrabro pobarala kaj boče. Možakarju pa očitno ni bilo za razjasnjevanje, ker je takoj planil proti oknu. Zenska pa je skočila za njim in ga prišla za vrat. Nastala je med njima borba, katere izid je bil negotov do trenutka, ko je Stokanovi prišla na pomoč njena sinaba. Skupaj sta obvladali vlomilca in ga zvezali.

d Starec 83 let je zbolel na teški oteklini na vratu. Zdravili so ga skozi 10 dni s Fitonin-oblogami in bil je popolnoma ozdravljen brez vsakih komplikacij ali težkoč, kakor je izjavil zdravnik. Steklenica »Fitonina« velja 20 Din v lekarnah.

d Ni posledic brez vzroka, ni okuženja brez bacilov. Pred okuženjem se lahko obvarujemo, če preprečimo dohod bacilov v naše telo. To nam izoborno omogočijo Panflavin-pastilje Bayer.

Nesreče

d Gori! Gori! Požar je te dni obiskal posestnika in kovača Antona Puša v Velikem Gabru. — Te dni je zgorel hišni hram posestnika Janeza Obroz pd. Anarejka pri Sv. Petru nad Laškim. — V Solicah blizu belokranjske meje je zgorelo veliko poslopje, last vaškega župana Ilje Badovinca. — Vse je pogorelo posestniku Saboju v Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi.

d Pri prevažanju jamskih svetilk je prišel pod vlak na Gvidi pri Trbovljah rudar Mlinarič Ivan. Revez je bil takoj mrtev.

d Kaj je cigana vrhunec sreče... V Zagrebu so blizu Maksimira in bližnje vasi v Granešinski Novaki našli v snegu neznano ciganko, staro približno 40 let, ki je zmrznila. Ciganka je najbrže nameravala v Zagreb ter se je hotela v snegu odpočiti. Mrz pa jo je premagal ter je v snegu zaspala in se ni več prebudila. Našli so jo neki kmetje, ki so obvestili oblasti.

d Z glavo je priletel ob bukev. V Vuzmatu nad Selnico ob Dravi se je dogodila nesreča, ki je zahtevala življenje 48 letnega tesarja Ivana Stražisarja. Pokojnik je bil zaposlen s tesarjem Matije Pirnatom v gozdu veleposestnika Jurca. V noči sta se oba tesača napolila iz gozda proti domu. Pot je strma in radi zamrznjenega snega sila opolzka. Stražisarju je na strmini spodrsnilo ter je padel. Zdrknul je po strmini kake 4 metre globoko, nato pa priletel z glavo z vso silo ob bukev ter obležal nezavesten. Ves prestrašen mu je priskočil njegov tovariš na pomoč, prišel je še delavec Jožef Sedej, in naložila sta ponesrečenca na sani ter ga prepeljala na dom posestnika Jurca. Med potjo pa je ponesrečenec izdihnil.

Henko

Henko Henkel-jeva soda za pranje in čiščenje je za namakanje perila neobhodno potrebna. Henko raztopi umazanino ter vam prihrani vso ostalo predpranje. Pazite vedno na naziv in omot z znakom leva.

d Zjutraj so našli mrtvo. V Aleksandrovu na otoku Krku sta zakonca Fabijan in Katica Peršek zvečer, predno sta šla spat, naložila na ogenj oglje. Katica je nato po svoji navadi pokleknila in izmolila večerno molitev, mož se je pa poleg ognja grel. Oglje je začelo razvijati plin in zjutraj so našli sosedeje Katico mrtvo, Fabijana pa nezavestnega. Z umetnim dihanjem so ga spravili k zavesti in tako rešili golove smrti.

d Ker je pnevmatika počila. Na cesti Omiš-Split se je te dni pripetila huda avtomobilska nesreča. Poltovorni avto orožniške postaje v Splitu se je vračal iz vasi Zrnovica. Na njem so je vozilo sedem orožnikov s poročnikom Markovičem in dvema finančnima stražnikoma. Šofiral je neki vojak. Orožniška patrulja se je vračala z lova na tihotapce. Na nekem ovinku pa je počila pnevmatika na kolesu. Ker je avto vozil s precejšnjo brzino, ga šofer ni mogel več obvladati. Avto je udaril v brznojavni drog in se skotalil s ceste. Prav vsi vozeči se so odnesli težke poškodbe, pod ruševinami avtomobila pa je ostal mrtev orožnik Dušan Radulović.

d Zmrznila je 35 letna posestnica Terezija Trčko iz Filčevce pri Mariboru.

d Ker je spal v snegu. V času, ko zdrkne živo srebro na 15 stopinj pod ničlo, je spanec v snegu nevarna stvar. Posebno bo to pomnil 24 letni fant iz Ribniškega sela, ki so ga ljudje v ponedeljek pozno v noč našli ležati na Ptujski cesti. Fant ga je imel preveč pod klobulkom ter ga je vrglo kar v sneg. Najbrže bi se bil iz spanca prebudil kar na onem svetu, da ni prinesel slučaj po cesti poznih popotnikov. Zaspance so reševalci prepeljali v bolnišnico. Dobil je zelo hude zmrzline na obeh nogah.

d Razno nesreče. Pri padcu na cesti iz Stranske vasi si je zlomil nogo 45 letni sedlarski mojster Janez Ciuha. — Pri padcu na ljubljanski ulici si je zlomila nogo 76 letna Franja Mehle. — Padajoče drevo je zlomilo nogo 17 letni Tereziji Lesjakovi iz Gradišča pri Ptuju.

Novi orobovi

Tomaž Oblak, posestnik na Sečniku pri Polhovem Gradcu se je 4. decembra smrtno ponesrečil. Bil je vglavten krščanski mož. Pokoj njegovi duši!

d Oj, kako prenek, tučen, je ločitve bridki čas! V Slovenjgradu so pokopali tovarnarja Karla Köllnerja. — V misijonišču v Grobljah je umrl 35 letni brat Ivan Cizmača. — V Šmarjeti pri Rimskih toplicah je preminula 92 letna nadučiteljeva vdova Jera Kokalj. — Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je odšel v večnost 43 letni veleposestnik Jože Krajnc. — V Novi cerkvi so položili k večnemu počitku goienca orglarske šole Ivana Štusa. — V Lipici pri Škofji Loki je mirno v Gospodu zaspala Marija Jenko roj. Hafner, posestnica. — V Zgoranjem Berniku je izdihnila 73 letna Lucija Slemc. — V Sevnici ob Savi je zapel mrtvaški zvon 50 letni Pepci Doberšek, sestri ondotnega g. župnika. — V Št. Vidu pri Brdu je odšla po večno plačilo Marišič Marija, mati tamošnjega g. župnika. — V Gornji Planini pri Raketu je mirno v Gospodu zaspal Hijeronim Demšar, mesar, gostilničar in posestnik. — V Ljubljani so umrli Viktor Tančič, inspektor pivovarne Union, Ignacij Repše, tovarnar pohištva, Marija Vilhar roj. Geržina, vdova po železničarju, Albert Zeschko, veletrgovec, Antonija Pugalj roj. Krpan, trafikantinja, Rozalija Lenasi, roj. Nahtigal, soproga preglednika finančne kontrole, Matilda Seemann, zasebnica, in Karolina Doktorič. — Gospod, daj jim večni mir in pokoj!

Razno

d Zaprte duhovne vaje za dekleta bodo v Lichtenturnovem zavodu v Ljubljani od 26. do 30. decembra. Vodili jih bodo gg. misijonarji sv. Vincencija Pav. Začetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Vzdrževalnina 100 Din. — Prijave na naslov: Lichtenturnov zavod, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

d Velika noč v večnem mestu. Svetovni sloves uživa praznovanje velikega tedna v Rimu: letos dobi velika noč v Rimu še poseben sijaj, ker bo tedaj proglašen za svetnika bl. Don Bosko. Iz vsega sveta se pripravljajo veličastna romanja: Francija sama je dala rezervirati zase 80.000 mest! Zaključek svetega leta daje romanju poseben značaj. Naši salezijanci organizirajo novo splošno slovensko in hrvaško romanje v Rim: v kratkem izide po-

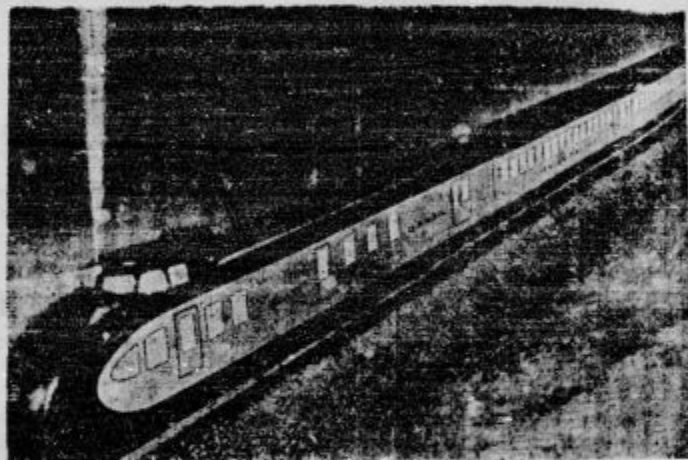
droben načrt. Odbod iz Ljubljane bo na veliko sredo zvečer, prihod bo na torek po veliki noči zvečer. Spotoma obiščejo Asizi, Benetke in Trst. Vsi stroški od Ljubljane do Ljubljane bodo znašali od 1300 do 1500 Din, sorazmerno s potrebo, katero si bo kdo želel v Rimu. Ako bi bili dejanski stroški nižji, se romarjem vrne preostanek. Kdor to vsoto zmore, naj se odloči: so dogodki, ki človeka obogate za celo življenje, so milosti, ki imajo sadove za tu in za tam! Kdor se misli udeležiti, naj sporoči kmalu. Do 5. januarja morajo biti tudi naša mesta v Rimu že rezervirana. Naslov: Salezijanski insp. ekonomat, Rakovnik, Ljubljana.

d Vzajemna pomoč. S sklepom št. 1733-2 okrož sodišča v Ljubljani z dne 12. decembra 1933 je otvorjen nad imovino »Vzajemne pomoči«, reg. pom. blagajne v Ljubljani konkurz. Upniki naj prijavijo svoje terjatve okrožnemu sodišču v Ljubljani najkasneje do 28. febr. 1934. V prijavi, ki jih je vložiti v dveh enakoglasnih izvodih, morajo upniki točno navesti znesek, ki ga terjajo, dan uje-

gove zapadlosti in pravni naslov, na katerega opirajo svoje zahtevke ter navesti o obstoju terjatve dokaze. Prijave morajo biti kolkovane, in sicer prvi izvod prijave, če znaša terjatev do 300 Din s 5 Din, čez 300 do 1000 Din z 10 Din, čez 1000 do 5000 Din s 15 Din, čez 5000 do 10.000 Din z 20 Din, čez 10.000 Din pa s 25 Din, med tem, ko mora biti drugi izvod prijave kolkovan s 5 Din; vsaka priloga pa mora biti kolkovana z 2 Din. Prijave, ki ne vsebujejo potrebnih podatkov in niso pravilno kolkovane, se ne bodo upoštevale. — Stranke naj se radi pojasnil ne obračajo niti do sodišča, niti do konkurznega upravitelja, ker je vsako odgovarjanje na vprašanje pri ogromnem številu upnikov nemogoče.

d O vplivu mila na lepoto kože razpravljajo znanstveniki medicine in kozmetike in se izjavljajo vsi v prilog onih mil, ki se izdelujejo na najstrožji medicinski podlagi in ki vsebujejo same nesškodljive sestavine, potrebne za zdravje in lepoto. Taka so predvsem medicinska mila zdrava in lepote lekarnarja E. V. Fellerja. Imamo jih več vrst. Po pošti velja poskušnina 5 kosov po izbiri samo 52 Din s poštnino vred. Naročajo se pri lekarnarju Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elsa trg 16 (Savska banovina).

Najhitrejši vlak sveta so zgradile Pullmanove tovarne v Ameriki za prago Union-Pacific. Ta vlak bo vse druge prekašal po naglici in tehniški popolnosti. Spredej ima dva žaromete. Eden sije navzgor, drugi naprej.

Atentat na ekspresni vlak v Španiji. Ko so hoteli španski sindikat pred kratkim dvigniti puš v svoji državi, so med drugim napravili atentat na ekspresni vlak, ki vozi med Barcelono in Sevillo. V trenutku, ko je vlak krenil na most blizu Valencije, je eksplodirala bomba in ves vlak razen lokomotive in zadnjega vagona, je zgrmel v globino. Pri tem je seveda našlo smrt pre-

mного potnikov

Ivan Albrecht:

Sveti večer

Prav lahko in mirno stopimo novej
v srea najljubši kotichek
in lačie našgimo kot zvezdic nebroj,
prostrimo ljubezni prticek,

da našel bo k nam, ki nas išče v temi,
in z drobno objel nas ročico!
Tedaj Ga prosimo, da nam podeli
ljubezni in upanja božjo cvetico!

O, s tako cvetice se noč razjasni
in k zemlji se sklanjajo sama nebesa,
pred tak cvetico gorje onemi
in v sreč gode se čudesa.

Prav lahko in mirno stopimo novej
pred lučko neskončne Resnice,
da sveti obraz nam pokaže svoj
in sprejme nas v blage, detinske ročice ...

Božični pozdravi

Naši rojaki, ki lepim božičnih praznikov ne
bodo mogli praznovati doma zele svojim domačin
na tudi vsem znancem in prijateljem vesele praz-
nike in srečno novo leto:

Belgrad, Pešpolk kr. garde, 13. četa: Janko Pir-
ent (Krtina), Edv. Marolt (Dol. Poljane), Jože Oto-
ničar (Poznikovo), Fr. Škulj (Kaplanovo), Jože Mi-
helič (Kot), Al. Ahacević (Podpeč), Čiril Barle
(Straža), Alojz Dimc (Ihan), Lud. Ulčakar (Pod-
stran), Jože Znidaršič (Zagorica), Josko Levce (Nad-
lesk), Franc Srpan (Nadlesk), Franc Znidaršič (Pod-
cerkev), Franc Ivančič (Unac), Peter Šifrer (Zabna-
ca), Slavko Šišter (Trbovlje), Jože Meglič (Lom),
Val. Vodnik (Podolnica), Anton Bogutaj (Vel. Li-
gojna), Al. Pavlič (Kronovo), Ant. Zakrjanski (Sv.
Luh), Josko Boh (Drenov grič), Franc Možek (Tur-
jak), Edv. Podlogar (Osredek).

**Drenovica, Leskopotočani, ki delajo v hrvatskih
šumih:** Ivan Bartol, Albin Bartol, Karel Bartol, Al.
Bartol, Jože Knava, Anton Knava, Jože Knava, Ivan
Knava, vsi iz vasi Hrib; Jože Anzele, Ivan Šansa,
Josip Bartol, vsi trije iz Malega loga, Franc Bartol
(Hrib).

**Staniški Drenovac, Delavci pri lesni manufak-
turi S. H. Gutman:** Janez Bečaj, Ivan Šušteršič, Fr.
Brenec, Franc Žmel, Jože Bečaj, Franc Žmel, Jože
Doles, Vincenc Štritof.

Belgrad, Pešpolk kr. garde, 12. četa: Lud. Slak
(Dobrava), Jernej Bartol (Loški potoki), Ivan Vidic
(Zajči hrib), Matvez Ložar (Zaboršt), Jože Fabjan
(Lašce pri Zuzemberku), Anton Primc (Mackovec),
Jože Skoda (Marinca vas), Jože Nosan (Dolenja
vas), Jože Burzer (Smihel pri N. m.), Jože Godec
(Globoč), Jože Pečjak (Gradenci), Franc Vidmar
(Smihel pri Zuzemberku), Franc Bukovec (Soteska),
Franc Levstik (Travniki), Franc Smrčič (Dol. Laze),
Lud. Struna (Valična vas), Franc Obrstar (Hlinje),
Franc Meglič (Kal), Ant. Penca (Potov vrh).

IGNACIJ NAROBÉ, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 16 (PRI LEVU)

Kraljevica, Mitraljeska četa 12. plin. bataljona:
Franc Gorše (Dolenja vas), Alojzij Kos (Gorenja
vas), Anton Zajc (Podklanc, Sodražica), Anton Ko-
šir (Sodežica), Karel Segar (Loški potok).

Belgrad, Prva peš. podčastniška četa: Franc
Tisler (Lom), Erhart Deummar (Marija Snežna),
Alojz Nared (Mahueti), Pollak Josip (Št. Jurij ob
juž. žel.), Kokove Alojz (Rovišče), Počivarski Jo-
žip (Ljubljana), Trstenjak Franc (Ormož), Dmyran
Mihalj (Doberna), Zore Franc (Podkraj), Udovič
Janez (Senožeti), Bezjak Franc (Sv. Anton v Slov.
ribor), Butarec Anton (Sušak), Snopel Friderik
(Maribor), Horvat Martin (Skoke), Prevaršek Jo-
šip (Celje), Lasič Alojz (Rog. Slatina), Jerše Franc
(Dvor), Vidverov Ignac (Ribnica), Grahek Jakob
(Beričevo), Snupel Jožef (Laznica).

Ves, Slovenski fantje pri 28. pešpolku: Polde
Krmelj (Poljane nad Skofjo Loko), Pavel Miklavčič

(Dol. Dobrava), Ivan Kranjc (Ivanje selo), Ferdo
Kotnik (Danje), Jože Koblišek (Moravče), Čiril
Nagode (Rovte), Hegler Alojz (Struge), Janez
Martinjak (Srednja vas pri Sencurju), Alojz Va-
potič (Maribor), Milan Brus (Gorenja vas), Gra-
dišar Ivan (Bloke), Anton Šmedic (Tupaliče), Franc
Ušehič (Ig), Mikulič Franc (Kočevska Reka), Franc
Zavri (Veleosovo), Vinko Grebničar (Ziri), Albin
Bernard (Godešče), Franc Popit (Zibris pri Lo-
gatu), Janez Rešek (Trnje), Franc Lavrič (Draga
pri Cabru), Franc Mihelič (Podpreska pri Cabru),
Blažon Josip (Planina).

**Skopje, Vesele božične praznike želijo vsem
čitatelem "Domoljuba" dekleta iz Društva sv. Mar-
te, posebno Karolina Kamočar, Marija Vovk, Anica
Ostribenkova (Cetež ob Savi), Anica Ajster (Krška
vas), Vika Rubinsova, Karolina Raztresen, Lejzi in
Ana Horvat.**

**Belgrad, Naši fantje pri ministarstvu za vojno
in mornarico:** Stane Persin (Brest), Alojz Anžič
(Sneberje), Jože Petercel (Zgor. Pizniče), Viktor
Grile (Vače), Janko Zdešar (Brezje), Anton Nose
(Sp. Sušice).

Vinkovci, Slovinci pri 17. pešpolku: Jan. Arko
(Ribnica), Jan. Koželj (Konienda), Janko Rozman
(Vodice), Ivan Drab (Zuzemberk), Edvard Osaben
(Ljubljana), Janko Krajc (Grahovo), Alojz Furlan
(Ljubljana), Jože Soklič (Bohinj), Fr. Čuden (Ko-
privnik).

Mostar, Slovenski fantje pri armijski artileriji:
Ant. Lukičič (Semič), Fr. Jerman (Kandija), Fr.
Berih (Rog. Slatina), Al. Došček (Rog. Slatina), Ju-
rij Skrabel (Rog. Slatina), Jos Nivak (Trebnje),
Jože Spurej (Fram), Josip Smrelar (Ljubljana),
Fr. Zerjav (Borovnica), Jak. Telban (Borovnica),
Fr. Lepša (Maribor), Jos. Ponikvar (Bloke), Matej
Mramor (Bloke).

**Chicago, Mionis, Vesele praznike in srečno
novo leto voščil vsem čitatelem, zlasti onim, iz fare
Dugastu, Joseph Suetich, 2502 So Ridgeway Ave.**

**Bizovac, Slavenški fantje in mošje v hrvaških
šumih:** Jože Kosatar, Franc Nared, Andrej Nared,
Josip Bečaj, Matija Hiti, Rafael Hiti, Josip Sraj,
Johan Knap, Josip Anzelc.

**Francija, Slovenski fantje, doma iz Bezgovice
pri Osilnici:** Florijan Janež, Josip Muhvič, Ivan
Muhvič.

Ljubljana, 3. četa 2. plin. bataljona: Hočevac
Naco (Dubruško vas), Račič Ivan (Vihra), Mehlin
Anton (Drenk), Erjavce Alojz (Potoki), Šlus Anton
(Klaka), Škraba Anton (Brest), Požua Jože (Do-
brava), Hudolin Dominik (Čoščice), Lotrič Franc
(Zelezniki), Meseč Anton (Rovte), Lešnjak Andrej
(Smartno), Čoško Franc (Prevoje), Plaznik Peter
(Mežica), Jordan Jože (Ljubno).

Ljubljana, Učenci Zadrufne šole: Šketa Joško
(Jarenina pri Mariboru), Pintarič Ivan (Sv. Juraj
na bregu Medjimorje), Joško Žižek (Gor. Bistrica,
Prekmurje), Zabukovec Jože (Cetež Turjak), Ivan
Oražen (Mengeš), Susič Stanko (Hudajama), Pre-

šeren Franc, Kraiger Pavel (Sleben pri Smihetu
Koroško), Steblovnik Franc (Istečica ob Paki), Ce-
plak Ivan (Bošna pri Gorjem gradu), Ivan Svetina
(Bled), Vrčnik Ruffri (Solčava), Bančigaj Franc
(Medija-Izlake), Povšnar Anton (Kokota), Ilangas
Jože (Radovnja), Rome Jože (Stara vas), Hladnik
Franc (Logatec), Godec Anton (Jevnica), Šliber
Janez (Visoko nad Kranjem), Mihevc Ivan (Za-
gorje), Škvarča Stanko (Št. Jošt pri Vrhniki).

**Skopje, Slovenski vojaki pri 7. konjenikom
polku:** Ivan Lipovec (Jezero pri Preserju), Ant.
Svetlin (Podgorje), Ivan Skender (Petrunje), Al-
fonz Dolžan (Golnik), Al. Trampuž (Medvode), Fr.
Turšič (Begunje), Fr. Medved (Dragonjvas), Jan-
ez Ekert (Sv. Janž), Jože Pernal (Mehovce), Franc
Kolar (Ptuj), Franc Urbas (Planina), Franc Papež
(Zuzemberk), Al. Meseč (Log), Janez Zelenjak
(Sv. Tomaž).

Belgrad, Artilerijski polk kraljeva garde: Fr.
Kastelic (Novo mesto), Franc Hribernik (Celje), Jos.
Oselaik (Maribor), Mih. Crnič (Crnomelj), Ign.
Barbo (Mina peč), Al. Globočnik (Škofljan), Vik-
tor Šorman (Zalec), Vitor Makovec (Krževec), Er-
nest Lemeršič (Trbovlje), Franc Kodrič (Zroče),
Jos. Zupančič (Prešana), Jos. Brodnjak (Sv. Janž),
Ign. Jakše (Novo mesto).

Belgrad, Bolnišarska četa: Fr. Modic (Novo
mesto), Al. Zan (Stefanja gora), Nils. Rupret (Vele-
osovo), Iv. Prvan (Voklo), Leop. Pesistnik (Se-
nožet), Ant. Jankovič (Pijava gorica), Jože Hribar
(Lipnica), Marjan Fortič in Roman Vaja (Ljublja-
na), Rud. Lang (Razvanje), Mil. Belčar (Rog. Sla-
tina), Fr. Kodada (iz Prekmurja), Vinko Ferjan
(Bled), Tomaž Orahek (Zeje), Jak. Horvat (Ptuj),
Mih. Zleznik (Ribnica na Poh.), Ant. Hudoklin,
mom. narednik (Brnsice).

**Ljubljana, Slovinci pri 1. četi 2. plan. bata-
ljona:** Polde Rozina (Čemšenik), Ludv. Lotrič
(Dražgoše), Al. Preselj (Zelezniki), Jože Navnik
(Rudno), Silv. Grohar (Sorica), Fr. Kordeš (Jam-
nik), Janez Vrankar (Smartin pri Kamniku), Fr.
Regina (Ig), Silv. Senčar (Senovo), Konrad Brenec
(Planina), Rok Forstner (Črna), Peter Fajmund
(Mežica), Grez. Vačun (Mežica), Fr. Mandel (Me-
žica), Fr. Podžavnik (Remšnik).

Belgrad, Slovenski fantje v vojni akademiji:
Fr. Bilban (Repnje), An'ou Šimnovac (Vodice), Jož.
Košir (Mekine), Čiril Razpotnik (Smartno p. K.),
Rud. Kukovec (Vel. Nofelin), Lado Vrhovnik
(Ljubljana), Al. Ajtnik (Poljane), Jož. Ovirč (Pe-
trovče), Fr. Lešnjak (Leča), Leop. Korošec (Koseze),
Karlo Paik (Dobije), Fr. Dobnik (Dragovrat), Kr.
Dovžan (Dovje), Jakob Gruden (Peč).

**Debar, Slovenski fantje pri 1. diviziji 29. ar-
tilerije:** Kaplarij: Jernej Slak (Dobrava pri Dob-
riču), Joško Ferlič (Novo mesto), Alojz Šarkanj
(Murska Sobota), Jože Gačnik (Češnovoča), Leop.
Korošec (Dravče); redovi: Janez Grom (Št. Vrh-
nika), Fel. Cigula (Smolince), Fr. Vrhanek (Kuten-
ce), Albin Jannik (Vrh pri Iru).

Belgrad-Dečanje, Pešpolk kralj. garde, 15. četa:
Fr. Tomazič (Vel. Loka), Stanko Lampo (Dol. Lo-
gavec), Ivan Kolenc (Ševnica), Ant. Cvetek (Loški
potok), Jos. Zakrabišek (Lepi vrh), Jakob Varčen
(Zibris), Janez Barlič (Gor. Koseze).

VINA Za teško delo vam z dobrim
vinom postreže
Centralna vinarna v Ljubljani.

Časopisje je ena izmed največjih sil so-
danjega časa. Ono lahko napravi mnogo zla,
pa tudi mnogo dobrega vsenu svetu in tudi
sami Cerkvi. Nikoli ne boste dovolj stbrili za
dobro časopisje!
Pij XL.
91

Fr Pengov:

Gospodarske krize in pomoč proti njim

(Nadaljevanje.)

Drug važen moment je ta-le:

Kadarkoli se začne dvigati gospodarsko življenje, gredo cene zemljišč, trgovin, podjetniških delavnic (na pr. akcij), surovin, premoga itd. močno na kvišku. Ustanavlja se namreč mnogo novih podjetij, razširjajo se že obstoječa, pokupujejo se mnoga podjetja iste stroke, da se spremene v velike akcijske družbe; že radi tega naraste povpraševanje po proizvajalnih sredstvih v zelo veliki meri. Potem pa zastavi se neka spekulacija posebne vrste, ki nima namena, da bi razširila produkcije in pomnoževala blago, ampak pokupuje samo proizvajalna sredstva, akcije, proizvajalne obrate, trgovine itd. z namenom, da bi jih zopet prodala za višjo ceno (boljševiško verižništvo prvih let po vojni). Ti verižniki umejo z vso umetnostjo reklame podpihivati največje upre na orjaške dobičke, ki jih obeta nastajajoči gospodarski procvit. Kredit se dobiva in daje v takih časih zelo rad v največji meri. Mnogim spekulantom se posreči, da prodajo zemljišča, trgovine, akcije, surovine itd. za silno visoko ceno in na ta način posnamejo podjetjem od bodočega uspeha, ki se šele pričakuje, že v naprej smetano — žal, da mnogokrat še veliko več — podjetnikom samim pa, kakor tudi širokim krogom drugih pri njih prizadetih, pa prepuščajo vlogo »črna Petra« v igri.

Odtod prihaja, da obremeni skoraj vsak gospodarski procvit proizvajalne obrate z neznanosko velikimi plačilnimi dolžnostmi na kapitalu in obrestih. Potem pa ni potreba, da bi se produkti kaj posebno močno pomnožili ali da bi cene padle ne navadno nizko, in že pridejo mnoga podjetja v velike plačilne težave. Te pa zopet dajo povod, da močno padajo cene in sicer se zgodi vse to že davno popreje, preden je dosegla produkcija ono višino, od katere naprej pomnoževanje blaga ne pomnožuje več denarnega skupička, ali ga celo zmanjša; kajti težkoča plačevanja zaradi neznanosko naraslih obveznosti sili mnoge producente, da prodajajo svoje blago za vsako ceno, da bi si preskrbeli vsaj najpotrebnejšega denarja. Ob takih prilikah pa se polasti mnogih upnikov in posebno velikih kreditodajalcev strah, da ne bi nastalo še več plačilnih težoč, ki bi utegnile dovesti do insolventnosti (nemogućnosti plačevanja); radi tega se bratno od vseh strani upniki, da bi podeljali (prolongirali) dolžnikom kredite — danes pravimo: da bi jim dovolili moratorij —, mnogo kreditov je nenadoma odpovedanih. Zdjaj pa nastane panika (vse-splošen strah), vsepovsodi morajo prodajati blago pod ceno, strahotno padajo cene, insolventnost je splošna, nad produkcijo je prihrumela bankrotna epidemija, gospodarska kriza. — Podjetnikom bi prav nič ne pomagalo, ko bi dokazovali, čes: »Mi podjetniki, naši uradniki in delavci, smo izvršili v polni meri svojo dolžnost kot proizvajalci in smo pomnožili in izboljšali blago po množini in kakovosti. — Nič bi jim ne pomagalo, ako bi dokazovali, da ne manjka niti surovin, goriva, orodja, strojev itd., niti glav in rok, voljnih za delo, da nadaljujejo produkcijo in obilico blaga še izdatno pomnožijo. To je vse bob v steno. Nesrečnejšem odtegnemo denar in kredit, obrati so kot »bankrotni« obsojeni v mirovanje, podjetniki ali gospodarji izgube premoženje in družabno mesto, morda hišo in dom, nereditko celo svojo gospodarsko in trgovsko čast in zaupanje. Drugi obrati, ki ne poginejo popolnoma, morajo pa svoje proizvajanje znatno omejit. Na ta način se širi brezdelnost in brezjelje, kljub obilici blaga in delovnih sil in mnogim podjetnikom in delavcem manjka kovača, četudi bi zanj lahko kupili celoga vola.

Toda, ko smo spoznali vzrok zla, imamo naznanjeno tudi že pot, ki pelje iz zagate. Pomislite, prosim, le sledeče:

Ako bi bila podjetja, trgovine, tovarne itd. za tuja jim posojena proizvajalna sredstva za blago ali kapital obremenjena bistveno samo z obveznostjo,

nam daje narava sama z omotičami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo, nespečnostjo. Te na tloge so v resno inak nevarnega poapnen a žil. Ubrani se pravočasno te bozati. Zdravilni PLANINKA-CAJ BAHOVEC pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žil, razredči kri in vrne poapnelim žilam potrebno prožnost.

Resno svarilo

a čimer se odstranijo pojavi ostarelosti in ohrani delavno moč v nezmanjšani meri. Zabejavajte v apotekah samo pravi PLANINKA-CAJ BAHOVEC v pločbirskih zavrtkih po Din 20 — in z napisom proizvajalca

APOTEKA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA
Bing. št. 1250 — 26. VII. 1932

da bodo dajala svojim kreditodajalcem in posojevalcem le primeren, kvotalno ali procentualno določen del vrednosti ali dividende, ki bo nastala iz produkcije, potem bi tudi največje padanje cen, povzročeno vsled naraščajoče obilice blaga, ne prineslo nikomur pogube ali tudi le najmanjšo škodo. Današnji kreditodajalci bi bili potem napram podjetjem večinoma tihi družabniki, komanditisti, delničarji. Kredit bi dobil povečini obliko deležništva samo na dividendi produkcije, kakor je to pri rentnem kreditu ali tudi na kapitalu produkcije, kakor je to pri akcijskih družbah. S tako reformo bi bila izravnana korenina tako zvanih »nadprodukcijskih kriz«, kakor tudi vseh trgovskih bankrotnih epidemij, ž njo pa bi bil tudi zamašen vir sirašne in absurde prikazni, da vlada na zemlji ob obilici blaga in delovnih sil brezdelnost in nezmožnost zaslužka, revščina in mizerija brez konca in kraja.

Tako smo rešili glavno vprašanje, zdaj pa hočemo razmišljati še o pogojih, pod katerimi bi se dal spremeniti dosednji način kreditiranja v neko vrsto delništva.

Marsikomu se bo zdela ideja, da bi postavili na mesto dosedanjega kredita deležništvo na uspehu produkcije in da bi tako spremenili večinoma vnaprej določenih fiksnih plačilnih obveznosti v kvotalne, proporcionalne, dohodku produkcije prilagodene obveznosti, že v obče neizpeljiva, ker bo imel vsakdo gotovo vsakdo raje zagotovilo določenega denarnega zneska, torej določenega kapitala in določenih obrestih, kakor pa samo pravico do neke dividende, ki je pa vnaprej določena le kot kvota, ne pa kot vsota.

A izkušnja ugovarja temu mnenju. Cim bolj bogat je svet, toliko bolj daje prednost, n. pr. onim varnim obligacijam in rentnim papirjem, pri katerih se dotični dolžnik — država — odpoveduje pravici, vrniti kapital sam. Upniki torej tu niti ne žele, da bi dolžnik izposojene vsote knalul ali sploh kdaj vrnil. Saj se obligacije ali rentni papirji vsak čas lahko prodajo za primerno ceno, ako bi upnik potreboval kapital sam; človek je pa tudi rad prost skrbi, da bi moral iskati za kapital, ako bi se mu vrnil, novega nalaganja. Tudi to lahko opazujemo, da ob časih gospodarskega procvita padajo kurzi ali cene varnih obligacij in rentnih papirjev, ker jih prodajajo mnogi njihovi lastniki zato, da si kupijo rajše akcij, ki jim obetajo znatno višje dividende nego pa so bile obresti prejšnjih.

Tu torej ne tiči težava našega vprašanja.

Ako bi vsa podjetja nudila posestnikom kapitalij podobno zaupanje in tako varnost, kot jo nudi urejena država ali ko bi jim obetala podobne uspehe, kot jih obetajo dobre, varne delniške družbe v časih gospodarskega procvita, potem bi bili vsi kapitalisti ne le pripravljivi, ampak bi vse kar tiščalo in se gnetlo, da vložijo svoje kapitalije, svoja proizvajalna sredstva in blago v tuja podjetja pod pogojem, da dobe delež na dividendi teh podjetij. Spoznali smo pa, da bi ravno sprememba večine kredita v deležništvo na dohodkih produkcije in nadomeščenje večine fiksnih bremen in kvotalna ali procentualna bremena oprostila produkcijo okov, ki so jo doslej pritiskali k tlom. Odslej bi se lahko širila vsa produkcija toliko časa, dokler bi se razvijale proizvajalne sile same in blagostanje bi naraščalo, dokler bi le napredovala znanost in tehnika, spretnost človeškega dela in promet.

Vedno, gotovo pa v mirnih časih, bi se nahajali potem v stanju gospodarskega procvita in kapital bi dajal vsesplošno prirčnost svojemu sodelništvu pri podjetjih

Toda tega napredka bi bilo tudi tedaj deležno samo celokupno narodno in svetovno gospodarstvo. Ne bilo bi pa izključeno, da ne bi trpeli posamezni podjetniki ali tudi mnogi izmed njih, bodisi vsled svoje nesposobnosti ali nemarnosti, bodisi tudi vsled nezakrivljene nesreče, težkih izgub. Navzlic splošnemu gospodarskemu napredovanju in uspevanju bi ogrožale take izgube tudi one, ki bi vtaknili svoje kapitalije, blago in proizvajalna sredstva ravno v ta ponesrečena podjetja, pod pogojem, da delež njimi dobiček in izgubo. Tudi nepoštenost posameznih podjetnikov, ki bi jim zaupali mi svoje premoženje na deležništvo, torej na dobiček in izgubo, bi nas utegnile spraviti ob premoženje. Te, sicer ne vsem delničarjem, vendar pa vsaj mnogim izmed njih preteče nevarnosti bi utegnile biti za tako odresilni način deležniškega kreditiranja močna zapreka.

Iz mnogih drugih vzrokov, izmed katerih bomo enega poudarili še pozneje, pred vsem pa, da odstranimo to zapreko, moramo nastopati za zvezno organizacijo proizvajanja in trgovskega življenja sploh; ta naj osvobodi v prospah splošnosti, posamezna podjetja ali gospodarstva posebno mala, iz njihove žalostne osamelosti (izolacija) in nesigurnega položaja, naj vse posameznike trgovsko združi v vezjo medsebojnega zavarovanja, prešine vsa podjetja z lučjo javnosti in na ta način privede do solidnega poslovanja.

Tako smo določili pogoje, pod kojimi bi se dala izvesti reforma trgovskega kreditiranja in odstranjenjavanja, in ki bi, kakor smo spoznali, oprostila naše gospodarsko življenje njegove najhujše more.

(Dalje sledi)

Ko so pred nekaj tedni zrebali za francosko državno loterijo, se je dogodilo, da je zadel nek srečka 1 milijon frankov. Ko je lastnik srečke prišel po denar, so ugotovili, da je denar že nekdo potegnil s srečko, ki je bila pa ponarejena. To je bral neki mizar in stvar pojasnil. On je imel srečko, ki pa ni zadel, ampak je srečka »pri pikli« šla mimo. Ker je bil spreten risar, je v šali spremenil eno številko pri številu in s tem »potegnil« svojo nevesto, čes: Zadel sem. Tako je potegnil tudi brata in še nekaj prijateljev. Vsem pa je pozneje povedal, kako je naredil. Neki prijatelj ga je prosil, naj mu posodi srečko, da bo se on koga potegnil. Tako je povedal mizar. Policija je potem ugotovila, da je prijatelj res izročil srečko nekemu znanemu brvcu. Ta je videl, da je srečka zadel. Misлил je, da je prava in šel po denar. Sedaj imajo tistega brvca, ki je milijon seveda že vrnil, zaprtega. Na podobi vidimo, kako ga peljejo k zasliševanju. Ta potegarsčina z milijonom je bila bridka zanj.

MED BRATI V TUJINI

V AMERIKI GRE NA BOLJE.

(Eveleth, Minn., USA.)

Dragi Domoljubl! Ze je minulo precej časa, kar sem Te nadlegoval, sedaj pa zopet prosim za malo prostora, da povemo Tebi in svojim domačim, da smo še živi v tej mrzli Minnesoti.

Svoj čas sem pisal v »Domoljubu« o slabih gospodarskih razmerah tu v Ameriki. To je bilo za časa tako zvane Hooverjeve komande. Sedaj pa na naše veliko veselje in zadovoljstvo lahko rečemo, da se depresija umika blagi prosperiteti, katere že tri leta težko pričakujemo. Depresija nas je trla na vse mogoče načine tako dolgo, dokler se ni pojavil moj preganjalec in sovražnik kapitalizma in velik prijatelj delavstva in nižjih slojev. Ta mož je gosp. predsednik Franklin Delano Roosevelt. Nemogoče mi je popisati, koliko je delavec trpel pod Hooverjevo vlado, vendar naj vsaj na kratko in površno povem, koliko sem sam poskusil.

Družba je imela vso oblast nad ubogim delavcem-trpinom, ki je garal za svoj borni kosček kruha, katerim je skromno preživel sebe in svojo bedno družinico. Družba je priganjala delavca, da hočeš li močes, moraš toliko in toliko blaga izdelati, ako se, se je moral trpin žalostno posloviti. Noben izgovor ni pomagal. To sem skusil sam in mnogo mojih tovarišev ker smo bili odslovljeni in pridelani v milijonsko armado brezposelnih. Tako je bilo pri nas, a kaj je bilo po deželi, to se sploh ne more popisati.

Sedaj pa je drugače. Takoj, ko je naš novi predsednik zasedel svoj stolček, se je začel zanimati za milijonsko armado brezposelnih, pa tudi za velike dobivke raznih družb, katere so si nakupile v časa Hooverja na račun ubogega delavca in meta.

Kaj se je zmisli la modra glava? Ustanovil je to zvano Civil Conservation Corps (civilno armado). To armado je poslal na pogodovanje v državno gozdovje. V to armado sem stopil tudi jaz, kar je veliko koristilo. Dobili smo hrano, obleko in dolar za 6urno delo na dan. Delo je bilo lahko nas, ki smo bili vajeni sekire, trda pa je bila nekateri, ki še nikdar niso videli sekire. V tej nadi so imeli prednost tisti, ki niso bili še nikdar poslani in so do sedaj obiskovali le šolo, torej deniči od 18—30 leta.

Civil Conservation Corps ima postaje ali »kem-

pe« razdeljene po vsej Ameriki in ta armada šteje nad 350.000 mož. Na vsaki postaji je 200 mož. Jaz sem bil prideljen postaji št. 711, Portage river (po naše Portič reka). Od tu je le par kilometrov do Kanade. Tam nisem bil, pač pa lahko rečem, da sem videl od daleč kanadske hribe. V poletnem času je dokaj prijazno živeti v gozdu, ob rekah in prijaznih jezerih, katerih je v Minnesoti okoli 10 tisoč. Ni čuda, da pravijo, da je Minnesota dežela jezer. V državnih gozdovih je tudi mnogo raznovrstne zverine, katere je jako krotka, kajti tam je strogo prepovedano nadlegovati divjačino. Predržeža za najmanjši prestopok doleti velika kazen, ako preganja žival.

Večkrat nas je prišel pogledat sam stric kosmatinec z celo družino kar naravnost v postajino kuhinjo. Večkrat je imel kuhar veliko posla po odhodu kosmatinca, ako mu ni prihranilo malo večerje. Za njegovo brezbriznost mu je vso kuhinjsko posodo razmetal. Člani te kosmate družine so bili domači in krotki kot domači psi.

Po štirih mesecih bivanja v gozdu pridem nazaj in v tem času se je naša Oliver Co. zopet zmisli la, da bo treba začeti obratovati, kajti rudnike je imela zaprte od 1. maja 1933. Dobil sem takoj delo ravno tam, kjer sem delal prej, in sicer na polovico časa. A sedaj je drugače, nego je bilo prej; ni priganjavanja in tiste okrutne strogosti, zdi se mi različno kot noč in dan v primeri s prejšnjimi časi. Tudi plača je zvišana. Se pozna, da je nekdo imel prste vmes! Po novem delavskem zakonu se ne sme delati več kot 40 ur na teden. Ta zakon nosi znak plavega orla (N. R. A.). Marsikatera družba se stransko boji tega »ta plavega«. Ta orel prepoveduje delo čez 40 ur na teden in tako so družbe v tem oziru precej prizadete na dobičku. Več družb se je že uklonilo temu orlu, kajti Mr. Roosevelt je z vsako družbo posamezno obračunal. On dela sicer počasi in previdno, a kdor se ne ukloni njegovi zahtevi, ne bo mogel trgovati ne v Ameriki in ne drugje. Tako zahteva novi zakon. Sedaj imajo na račun avtomobilskega kralja Forda. Kakor je slišati, se jim je ta še najbolj postavil po robu. Upati pa je, da bo kmalu pečen, ako pa ne, seveda bo moral svoje avtomobile zapreti v svoje garaže.

Takoj ko bo tega »sifkals«, smo slišali po radiu, da ima Mr. Roosevelt že pripravljen velik bič, s katerim se bo spravil na tako zvano Still Trust Corp. S to pravijo, da bo pa kar na kratko obračunal.

Kakor sem že omenil, sedaj delamo na pol časa, pričakovati pa je, da se bodo po novem letu kolesa zavrtela s polno paro. Prepričani smo, da bo šla depresija iz dežele v kratkem času.

Končno naj še omenim, da smo imeli dne 7. novembra 1933 volitve v mestno zbornico. Ob tej priliki je kandidiral več Slovencev. Na prvo mesto je bil izvoljen naš rojak g. Lojze Lesar, brivec, doma iz Sušja pri Ribnici.

Sedaj pa želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem domačim, tebi, dragi »Domoljub« pa mnogo uspeha v novem letu 1934!

John R. Strah in tovariši »pečlarji«,
213 Faval Road, Eveleth, Minn.

Pri naših rojaki v Nemčiji.
(Hochheide.)

V nedeljo 3. decembra smo imeli velike svečanosti: praznovali smo god svoje zaščitnice svete Barbare, proslavili 15 letnico rojstva naše države in obhajali smo izseljeniško nedeljo. Na slovesnost so prišli tudi zastopniki naše države, gg. gen. konzul Pantič, konzul dr. Ribač in konzul Zivadinovič. Prišli so tudi zastopniki nemških oblasti in bratska družva iz Hochheide in Merbecka. Zjutraj smo imeli društveni skupno sv. obhajilo, popoldne večerice, nato pa v lepo okrašenih društveni dvorani proslavo, ki se je jako lepo izvršila. Gosp. gen. konzul Pantič je v krasnem govoru bodril svoje rojake, naj ostanejo tudi v tujini zvesti svoji domovini in svojemu narodu. V tem smislu sta govorila tudi gg. konzula dr. Ribač in Zivadinovič. Tudi zastopnik nemških oblasti se je oglasil k be sedil in pohvalno omenil našo lojalnost napram Nemcem, ki nam daje pravico do njihove gostoljubnosti. Teško nam je bilo, ko smo zvedeli, da je g. konzul Ribač prestavljen v Belgrad. Z njim smo veliko izgubili. Naši najmlajši so poleg državne himne zapeli še več drugih domačih pesmi in so s tem dokazali, da tudi po njihovih žilah trče prava slovenska kri, čeprav so ločeni od svoje domovine. Vsa čast tovarišu Cebinu, ki se toliko žrtvuje za naše male! — Celu prireditvev smo zaključili s pravo domačo pojedino, kjer so igrale glavno vlogo — kranjske klobase.

Izseljenci za naše poplavlence.
(Moers-Meerbeck.)

Za poplavlence so darovali v nemških markah: Društvo sv. Barbare, Essen-Karnap 5 mark, Oreg. Starc I, Plahutnik Iv. 250, Košir Leop. I, Grafnar Fr. I, Demarki Karl I, Johant Fr. 050, Gentrif Fr.

KRIŽEV POT

godovinska povest iz druge križarske vojne.
Angleški spisal F. Marion Crawford.
Poslovenil Jos. Poljanec.

In ko je klečal tamkaj, je stopila v kapelo njegova mati, vsa oblečena v črno obleko. Posi je stopala proti oltarju. Nameravala je klekniti poleg sina. Ko pa je bila še dva koraka, tri, od njega, jo je iznenada obšla na groza zavojlo lastne zlobnosti in se je v anski ladiji zgrudila na kolena.

II. poglavje.

Prav zarana v jutro je jezdil Gilbert Warpo ravni cesti med opatijo Sheering in gram Stortford. Jezdil je v praznični opravi in strani mu je visel meč očeta; s tem je hotel pokazati, da ni imel namena, da bi mumarveč da bi se boril s svojim sovražnikom smrti. Po njegovih mislih se je sir Arnold vrnil že povrniti iz Faringdona in ako bi ga Gilbert ta čas srečal, ko je jezdil preko njegovega polja, bi bil brez oklepa in se ne bi dejal nobenega napada. Za slučaj pa, ako se ne srečala, je imel Gilbert namen jediti vse do grajskih vrat, vprašati po baronu ga vljudno povabiti, da bi šla skupno v grad. Gilbert je tudi uverjen, da se bo tako odilo; pred vrati se je nadejal za trenutek deti Beatriko; dva tedna sta že minula in

strašne reči so se bile zgodile, odkar je poslednjikrat videl njen obraz.

Nikogar ni srečal spotoma; samo na travniku pred gradom je pet, šest saksonskih hlapcev v širokih hlačah in kratkih, doma narejenih jopičih vodilo velike Curboilove normandske konje. Barona samega ni bilo videti; hlapci so pa Gilbertu povedali, da je bil v gradu. Dvigalni most je bil spuščen nizdol. Gilbert se je ustavil pred grajskimi vrati ter na glas poklical vratarja. V tem trenutku pa se je mesto njega na dvorišču prikazal sir Arnold sam; krmil je nekoliko velikih domačih psov z rdečim surovim mesom, ki ga je jemal iz lesene posode, katero je nosil bosonog hlapec skoro brezbarvnih las, okroglega, rdečega obraza in z majhnimi okroglimi modrimi očmi. Gilbert je ponovil klic; vitez se je na mestu okrenil in mu odšel naproti; spotoma je z rokami odganjal velike pse, ki so igranje skakali nadenj, kakor da bi ga hoteli ovirati na poti. Sir Arnold je bil čedno in skrbno opravljen kakor vedno ter mu je prišel s prijaznim smehljajem naproti, v katerem se je gostoljubnost sprétno združila s občutjem in zanimanjem. Gilbert, ki je bil v vsakem oziru Normandec in je bil onega mišljenja, kakor vsakdo, čegar očetje so dobili zemljišča od zmagovalca, je napel vse svoje moči, da bi bil tudi on miren in vljuden. Razjahal je in mirno povedal, da želi o važnih zadevah govoriti s sir Arnoldom samim, in ker je bil lep dan, je nasvetoval, da bi jezdila skupaj v gozd. Sir Arnold se je sicer nekoliko

začudil, vendar je bil mahoma pripravljen, da gre z njim. Gilbert, ki mu je bil njegov cilj vedno pred očmi, je nenadoma opazil, da je vitez brez orožja.

»Dobro bi bilo, ako bi vzeli svoj meč s seboj, sir Arnold,« je rekel skoraj s poudarkom. »V teh časih ni nikdo varen pred roparji.«

Vitez je pogledal Gilbertu v obraz in oba dva sta se za trenutek gledala drug drugega. Nato je Curboil poklical hlapca in ga poslal po meč v dvorano, sam pa je stopil na dvigalni most ter pozval enega hlapcev, da mu pripelje konja. Ni še minulo pol ure, kar je bil Gilbert dospel do grada, in sedaj sta s sovražnikom jezdila mirno drug poleg drugega po majhni jasi v gozdu. Gilbert je kmalu nategnil brzdno ter naravnal svojega konja v korak; kakor bi trenil, je sir Arnold storil enako. Tedajci je Gilbert spregovoril.

»Sir Arnold de Curboil, tri dni je že tega, ko sem vas videl, kako ste izdajski umorili mojega očeta.«

Sir Arnold je osupnil in se okrenil v sedlu nazaj; oljkasti obraz mu je iznenada prebledel od jeze, nežna sveža barva Gilbertovih lic se pa ni spremenila.

»Izdajski?« je zavpil vitez razžaljen in z vprašajočim glasom.

»Prav podlo,« je odgovoril Gilbert docela mirno. »Dvajset korakov nisem bil od vaju, ko sta se srečala v boju, in da bi mi ne bil delal nadloge neki Francoz z vaše strani, ki je bil neumljivo počasen v umiranju, bi

0.50, Oven Ant. 0.50, Kokalj Ign. 0.50, Zitnik Mar. 0.50, Frdin Jože 0.50, Seručnik Alj. 0.50, Zupančič Fr. 0.50, Gantar Ant. 0.50, Ber Ign. 0.50, Feis Hegv. 0.50, Brušnik Iv. 0.50, Hlačin Felix 0.50, Hren Jože 0.50, Orešica Fr. 0.50, Strejner Kr. 0.50, Jeretina Jože 0.20, Zupančič Jera 0.50. — Društvo sv. Barbare in Roženenske bratovščine Wehofen 5 mark, Hočevar Fr. 1, Novak Jože 1, Kralj Martin 1, Kostomaj Fr. 1. — Društvo sv. Barbare, Marxlach: Čič Jože 0.50, Dernošek Fr. 0.50, Mahs Ant. 1, Kolenc Alj. 1, Burnik 0.50, Vodovšek 0.50, Keržič Bart. 0.45, Oražem 1 marko, Dolšak 0.50, Golar 1, Pušnik F. Pavlovič I. Ribič 0.50, Smodej Iv. 0.50, Amere Ant. 1, Kodra Ant. 0.50, Kočar Iv. 0.50. — Društvo sv. Barbare, Suderwich 5 mark, Tovornik Iv. 1, Korosec Ang. 1, Kasa Mart 1, Starc Lov. 1, Brost Fr. 0.60, Burkelca Mar. 1, Rožun 0.40, Kšela 1, Voh 0.50, Medvešek 1, Ulaga 0.50. — Društvo sv. Barbare, Scherlebeck: Ramsak Rud. 0.50, Kotar 0.50, Praprotnik Ant. 0.50, ga. Krut 0.20, Spranja Frd. 0.30, Spranja And. 0.20, ga. Plešek 0.30, ga. Deberski 0.30, ga. Selan 0.20, Ules Jože 0.20, Kraljič Iv. 0.20, Mežnar Iv. 0.50, Hočevar Lovr. 0.50, Dornig Iv. 0.20, Dornik Jak. 1. — Iz Hülisa: Mežnar Iv. 0.50, Fajfar Mart. 0.50, ga. Kotar 0.50, ga. Volke 0.30, ga. Pavčnik 0.10. — Društvo sv. Barbare in Roženensko bratovščina 9.70. — Društvo sv. Barbare, Dortmund, Eving in zene: 10. — Društvo sv. Barbare in Roženensko bratovščina, Gladbeck 50. — Bratovščina Rožnega vesca, Moers-Meerbeck: 7.30. — Društvo sv. Barbare, Moers-Meerbeck: 20, nabralo 14.90, pri tem je daroval Ivan Knap 5. — Društvo sv. Barbare in Roženenska bratovščina, Hochleide: 29. — Društvo sv. Barbare, Osterfeld: 5. — Roženensko bratovščina, Dortmund-Dorsfeld: 8.50. — Skupaj 216.50 mark. — Vsem darovalcem naj stotero poplača Bog.

Med katoliki v Srbiji.

(Nis.)

Na praznik sv. Nikolaja smo imeli v župniški dvorani lep Miklavžev večer. Po primerni predstavi, pesmih in deklamaciji je nastopil sv. Miklavž s parčli. Za vsakega je imel pripravljen dar, navrnejši otroci pa so dobili obleke. — Na praznik Brezmadežne smo slovesno praznovali 1900-letnico Odršenja. Za uvod k proslavi smo imeli devetdnevno: vsak večer primeren govor in blagoslov. Na praznik zjutraj so verniki in 3-letna mladina v obilnem številu pristopili k sv. obhajilu. Glavni sv. maša se je vršila ob asistenci treh duhovnikov. Zvečer ob pol sedmih je bila cerkev zopet do zad-

138.000 dinarjev

je izplačala doslej »Domoljubova« uprava svojim redno plačujočim naročnikom, ki jim je ogenj uničil domačijo ozir. hišo, v kateri so stalno prebivali, zato, ker so

takoj ob novem letu plačali celoletno naročnino na Domoljub

Storite tako tudi Vi, ker pač nihče ne ve, kaj ga čaka v letu 1934.

Radio

Program Radio Ljubljana od 21. do 28. dec. 1933.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13. Cas, plošče, 23. Konec. — Četrtek, 21. dec.: Infektijske in nalezljive bolezni otroka, 18.30 Pogovor s poslušalci, 19. Sebohrvaščina, 19.30 Plošče po željah, 20. Božična ideja v glasbi, 20.30 Orgelske božične skladbe, 21.35 Radio orkester, 22. Cas, poročila, plošče. — Petek, 22. dec.: 11. Šolska ura: Slavnostna božična oddaja 18. Šmucarska gimnazija, 18.30 Predavanje, 19.30 Izleti za nedeljo, 20. Prenos iz Zagreba, 22. Cas, poročila, Radiojazz. — Sobota, 23. dec.: 18. Poročila, stanje cest, 18.30 Zabavno predavanje, 19. Ljudski nauk o dobrem in zlu, 19.30 Zunanji politični pregled, 20. Radio orkester, 20.30 Božične pesmi za sopran in alt, 21. Humoriistično posnemanje raznih instrumentov, 21.30 Cas, poročila, 21.50 Radio orkester in Radiojazz. — Nedelja, 24. dec.: 8.15 Poročila, 8.30 Gimnastika, 9. Versko predavanje, 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve, 10. Zavarovanje starih onemoglih

njeza kotička napolnjena. Cerkev je žarela v morju luči. Najprej so pevi odpele na svojem koncertu prav srečno izbran program hrvaških in slovenskih cerkvenih pesmi, nato pa je v dovršenem govoru pojasnil pomen svečanosti naš preč. g. župnik dr. Štefko Parič. Po govoru je bila ob številni asistenci slovesna večerica. Zahvalna pesem in himna »Pozdrav Bogu« sta zaključili prelepo slovesnost. delavcev, 10.30 Pevski koncert, 11.15 Slovenska

glasba, 16. Higijena kmetijskega doma, 16.30 Slovenske narodne božične pesmi, 17.15 Plošče, 18. Prenos zvonjenja iz cerkve sv. Petra, 18.15 Božični otroški govor, 18.40 Radio orkester izvaja božično glasbo, 20. Božični govor, 20.30 Orgelski koncert na ploščah, 21. Prenos zvonjenja iz Betlehema, 21.15 Božične pesmi, 22. Recitacije, 22.30 Citre son, 23. Reproducirana božična glasba, 24. Prenos pobožnice iz cerkve sv. Petra. — Ponedeljek, 25. dec.: 8.15 Poročila, 8.30 Orgelski koncert, 9. Versko predavanje, 9.30 Prenos iz razstave kmarčkov-vrvicev, 10. Prenos iz stolnice, 11. Radio orkester, 12. Cas, plošče, 16. Božične pesmi, 16.30 Cajkovski na ploščah, 17.15 Duet citrajev, 20. Vijoliński koncert, 20.30 Vokalni koncert, 21.15 Radio orkester, 22. Radiojazz. — Torek, 26. dec.: 7.45 O negovanju gozdov, 8.30 Reproducirana glasba, 9. Predavanje društva šola in dom, 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve, 10. Prenos z rastiave kmarčkov-vrvicev, 10.30 Vokalni koncert, 11.15 Slovenska glasba, 12. Cas, plošče, 15. Prenos z ljubljanske cerkve, 20. Slovanski plesi, prenos iz Prage, 21.45 Cas, poročila, 22.05 Naši kvarteti in okteti pojo na ploščah, 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 27. dec.: 8. Komorna glasba, Radio kvintet, 18.30 Odloček iz Cankarjevega »Hlaena Jerneja«, 19. O vzrokih in posledicah slepote, 19.30 Literarna ura, 20. Sevilski brivec, prenos iz studija.

Tinec: »Moja žena bo nočni prvikrat sama čerjo kuhala, ali greš z menoj?«

Tone: »Veš da! Saj sem vedno s teboj del tudi gore.«

bit ali rešil svojemu očetu življenje ali pa naredil konec vašemu, kakor hočem to sedajle.

Pri teh besedah je Gilbert ustavil konja in se pripravljal, da razjaha; trata je bila namreč gladka in trda in dovolj prostorna za boj. Sir Arnold je ostal v sedlu; na ves glas se je zasmeljal in opazoval mladeniča.

»Pripešljali ste me torej semkaj, da me usmrtimec?« je rekel, ko ga je veselost nekoliko minula.

Gilbert je bil z eno nogo že na zemlji, vendar še ni popolnoma razjahal.

»Ako vam prostor ne ugaja,« je odgovoril mrzlo, »lahko jezdiva malo dalje.«

»Ne, sem zadovoljen,« je odgovoril vitez; predno pa je izgovoril poslednjo besedo, se je zopet spustil v glasen smeh.

Privezala sta konje k drevmu v nekoliko daljavi in Gilbert je bil prvi, ki se je vrnil na odprti prostor v gozdu. Spotoma je izdrl meč svojega očeta iz nožnice, izvlekel nožnico iz pasu ter jo vrgel v travo. Trenutek pozneje je stal sir Arnold poleg njega; levica mu je počivala na glavi mečevega ročaja; ko je stopil pred mladega nasprotnika, se je še vedno smejal.

»Nimalo bi se ne branil boja z vami,« je rekel, »ako bi bil izdajski usmrtil vsa očetna. Ampak tega nisem storil. Jaz sem vas videl baš tako kakor ste vi mene videli. Tisti vaš Francoz, kakor mu pravite, vam je zapiral vid. Vaš oče je ali bil ves iz sebe od jeze ali me pa v svojem oklepu ni poznal. Za hip

je povsili svoj meč, nato se pa je zakadil v mene kot krvni pes, tako da sem se komaj rešil s tem, da sem ga proti svoji volji usmrtil. Nočem se boriti z vami; razum ako me v to prisilite. In za vas bi bilo boljše, ako tega ne storite; zakaj ako pride res do boja, vas z dvema udarcema zbifem na tla.«

»Bahaštvo in laž sta si vedno prijatelja,« je odvrnil Gilbert ter se postavil v borilsko stoji. »Potegnite svoj meč predno odštejem tri, sicer vas nabodem kakor zvezano kuro. Ena — dve —«

Predno pa mu je tretja beseda prišla preko ustnic, je bil sir Arnoldov svitli meč iz nožnice ter je zaškrtal ob skrhano in okrvavljeno Gilbertovo klino.

Sir Arnold je bil hraber nuzak, a bil je tudi previden in oprezen. Nadejal se je, da najde v Gilbertu začetnika, ki je malo spreten in se bo v drzni srčnosti izpostavil, samo da bi mogel zadati močan odločilen udarec ali obupen sunek. Zavoľjo tega ni poskusil, da bi uresničil svoje bahaške grožnje, zakaj Gilbert je bil večji od njega, močnejši in za več nego dvajset let mlajši. Ker je bil tudi brez klepa, bi mu mogel en sam udarec divjega dečaka prebiti parado ter ga presekatii na dvoje. V enem oziru pa se je Curboil motil. Dasi je bil Gilbert mlad, je bil vseeno eden onih naravnih borilcev, pri katerih se gibanje roke in členkov vrši povsem istočasno z opazovanjem oči in kar je popolnoma ločeno od vsakega premišljanja ali misli. Nista se še borila in sir Arnold se je zavedal, da se mu

je boriti za življenje in smrt; in ni še minila cela minuta, ko je začutil skrhano Gilbertovo klino globoko v velikih mišicah svoje desnice, tako da mu je njegov lastni meč padel iz njegene roke in zletel mimo nasprotnika.

V onih časih ni bilo v dvoboju na življenje in smrt samотно udariti po razoroženem nasprotniku. Ko je sir Arnold čutil, da se mu mrzlo jeklo ločilo od njegove rane, je vedel, da ga prihodnji udarec usmrtili. Kakor blisk pa je njegova levica potegnila dolgo bodalo iz nožnice in ko je Gilbert vzdignil svoj meč, da bi v drugič udaril, je začutil kakor da mu ledena sveča iznenada prebodla prsno. Roka mu je vztrepetala v zraku in izpušila meč; rdeča megla mu je zaprla vid in svila kri mu je privrela iz ust, ko se je vznak zgrudil po zeleni trati.

Sir Arnold je stopil korak nazaj, obstal malo zamišlj, kakor nekateri kratkovični ljudje, in radovedno zrl na postavo na tleh. Ko so se čez malo časa ibleče prsi nehane drgati in so bele roke mirno obležale na tleh, nič, je zanjaj z glavo, se ozrl po svoji lastni rani in pritrtil usnjato vrvice iz Gilbertovega sedla prav močno na svoje nadleht. Nato je s levico odtrgal šop trave ter skušal z desnico držati bodalec, da bi ga osnažil. Toda desnica mu je bila brez moči; radi tega je pokleknil poleg ležečega nasprotnika, porinil bodalec dvakrat, trikrat skozi temno blago Gilbertovega jopiča in ga zopet vtaknil v nožnico. Nato je pobral svoj meč, ki se mu ga je posrečilo utakniti v nožnico. Potem pa je

PO DOMOVINI

Otroku poguma

In zagrebške torbe.

(Zagreb.)

Če vprašate v Zagrebu po »teti Nikolajci«, vanje bo treba dolgo poizvedovati po njej, zakaj ves Zagreb jo pozna to »teto Nikolajci«, ki je velika dobrotnica vseh zapuščenih, otrok in odraslih v tem mestu. Vsi jo poznajo po njeni radodarnosti. Je poštna uradnica, pa bi skoraj ne imela sobi za kos kruha; vse jo pozna po apostolski gorečnosti, ko vsak prvi petek pripelje več sto »vojih« k zaostalnim sv. obhajilu. Vsi pa ne vedo tega, da je ta »teta Nikolajci« Slovenka, doma iz Skofje Loke. Pretekli teden se je vrnil v cerkvi sv. Katarine cenliven koncert pod njenim imenom, katerega čisti dobiček je namenjen njenim sirotam. — Preteklo nedeljo so »Daničarji« uprizorili »Cvrčka za peščjo. Igra sama je mestoma duhovita, precej pa je v njej tudi dolgočasnega. No, Daničarji so jo napravili živahno! Reči moramo, da so svojo nalogo rekli izborno. K začetku je medicince Herfort v lepi pesniški besedi podal nekatere božične misli v zvezi s predstavo. — Te dni je diplomiral za živnozdravnika Daničar Koren Janko iz Metlike.

Božičnica.

(Reteče pri Skofji Loki.)

Prosveta Reteče priredi v nedeljo 24. dec. ob 3 popoldne v Domu božično. Poleg glasbenih točk je na programu tudi svetovnoznana žaloigra s petjem v treh dejanjih: »Za srečo v nesrečo«. — K lepi in resni prireditvi vljudno vabi odbor. — Vesele praznike želi vsem prijateljem dobrega tiska zastopnik in dopisnik. Bog daj, da bi novo rojeno Dete naklonilo nam v prihodnjem letu mnogo sreče in božjega blagoslova. — Ne pozabimo na obnovitev naročnine na »Domoljuba«. Kljub slabim razmeram ostanimo njegovi naročniki.

Iz našega društva

(Begunje pri Cerknici)

Z vso silo je pritisnila zima; sedaj nas ne pritiška samo z Blok, ampak od vseh štirih strani. Najbrž smo se zadnjič zamerili Biotanom in se sedaj maščujemo ter nam pošiljajo neverjetne množine burje in snega. — 8. decembra smo imeli akademijo v čast Brezmadežni, ki jo je priredila fantovska in dekliška Marijina družba s sodelovanjem otrok Marijinega vrta. So pridni ti-le naši otroci, če hočejo, že prav lepo zapoje. — Na svetli večer bomo igrali »Vrnitev«; prav lepo ste vabljeni vsi, da pridete pogledat. Morda jo bomo na novega leta

da. — Si za vse tako neroden. — Iz tvojih čekarjev se ne morem spoznati! — Le poglej, kakšen je sosedov; ta že, ta, ampak ti? — To naj bo zajček? Saj je bolj praščiču podoben.«
Ild. Zraven pa še omalovažujoča kretnja. prezirljiv smeh, ali zasmeh.

Če bi pač starši in vzgojitelji vedeli, kaj ob vsaki taki priliki uničijo! Ali nismo tudi mi, odrasli, kakšne podobne besede staršev ali vzgojiteljev dolgo dolgo mogli pozabiti? In kakšen je učinek takih besed? Zamera, trna, upornost, morebiti črnogledost in sovražnost za vse življenje.

Pohvala je pa kakor solnce. Seveda je tudi dež potreben, a šele potem, ko je bilo prej mnogo, mnogo sonca.

Seveda si ne moremo misliti vzgoje brez opomina, svarila; a to je treba tako izgovoriti, da dviga, opogumi, jači. Potem je to blagodejni dež. Saj je vendar vse kaj drugega, če rečemo: »No, vidiš, zdaj si pa že bolje naredil!« kakor pa, če nevrčno rečemo: »Beži s svojo šmirirajlo!«

Pohvala, ki jo narekuje opazovanje otroka, ki se trudi, je nekaj, kar nemogoče napravi mogoče in lahko. Saj more vse skromne moči malega človeka dvigniti in razviti. Tudi tu velja beseda velikega vzgojitelja Jeanne Paula: »Pod jasnim nebom uspeva vse razen — strupa.«

Katoličan, ki pravi: »Barem nasprotno liste zato, da vidim, kaj pišejo,« je podoben človeku, ki skoči v nevarno globoko deročo vodo, da poizkuša, kako je tam.

v Stoke Regis, da obvesti gospo Godo o stanju njenega sina, in naslednjega dne ga je prišla sama obiskat; vendar je sin ni spoznal; v hudi mrzlici se mu je mešalo. Čez tri dni je zopet prišla; tedaj pa je spal in brat, ki mu je stregel, ga ni hotel buditi. Pozneje je pošljala sle povpraševati po njegovem stanju, nje same pa ni bilo več; temu so se opat in menihi nekoliko časa močno čudili, pozneje so pa spoznali, kako reči stoji.

Gilbert je ostal pri življenju, ker je bil mlad in čvrst in njegova kri nepokvarjena, akoravno se je obupna rana le počasi celila. Ko so mu pa naposled dovolili, da sme vstati, ga je bilo le malo več nego senca. Izpočetka so ga oblekli v oblačila novince, ker so ga tako lažje nosili. Naposled je toliko okrevljal, da so ga nesli iz njegove sobe na prosto in je mogel nekoliko časa sedeti na kameniti klopi. Eden bratov je sedel poleg njega in počasi pahljal obraz s kosom trdega rumenega pergamenta, kakor so ga menihi rabili za vezavo svojih knjig; drugi pa je odšel po svojem delu. Gilbert se je bil naslonil nazaj, zaprl oči ter vsrkaval od sonca osveženi zrak in vonj evertle, ki so rastle na samostanskem vrtu. Neko nepopisljivo čuvstvo miru se je polastilo njegovega telesa in njegove duše, čuvstvo, ki se pojavi pri ljudeh iztrganih smrti iz rok, ko je nevarnost minula in se jim moči počasi zopet vračajo.

Nobenemu mlademu človeku, ki je veren in občutljiv, ni mogoče prebiti dveh mesecev

»Očka, glej, kako lepega slona sem narisal!« Ves žareč od veselja in pričakovanja je prinesel zadnjič naš petletni očetu svojo risarijo pokazat. Pa je oče vzel počekčan kos papirja v roko in ga je molče in z zanimanjem nekaj časa ogledoval. Potem pa mu je povedal svojo sodbo: »Pa res mu je prav zelo podoben. Enkrat v Ljubljani sem videl prav takega slona, le rillec je imel nekoliko daljši. Lepo si ga narisal!«

Kar posvetil se je obraz malemu in prav kmalu je narisal še enega slona s pravilno dolgim rillecem.

Naš mali je bil spočetka cel »levičnik«. Vse je prijel z levico in tudi jedel je z levico. Ko je bil nekako tri leta star, je sedel pri svoji mizici in je z največjo vnemo zajemal z levico in nosil v usta. Pa sem stopila k njemu in sem mu žlico predejala v desnico: »Le poglejte, kako zna naš fant že lepo z desnico jesti!« Od tedaj se je le redkokdaj zmotil in zdaj v petem letu je kakor vsi veliki.

Po tej metodi se je naučil tudi po stopnicah hoditi, po dvokolesu voziti in še več takih umetnosti, ki malim delajo težave.

Kar pa je glavno: on in oba manjša se lotijo z veseljem in pogumom vsake nove stvari, in se kmalu nepričakovano javijo za to ali ono »umetničec«. Nič jih ne ovira boječnost ali strah, ki se otrokom tako lahko privzgoji z nepremišljenimi, omalovaževalnimi besedami odraslih. Kolikokrat slišimo očeta ali mater, ki se o otroškem delu in trudu izražata: »Iz tebe ne bo nikoli nič pri-

jaljal svojega konja, pustil Gilbertovega privezanega pri drevesu, nepremišljeno postavilo na tleh v travi ter odjezdil proti gradu Stortford.

III. poglavje.

Dva meseca potem, ko je sir Arnold de Curboil pustil Gilberta Warda v gozdu misleč, da je mrtev, je stopala skoraj duhu podobna postava visokega a suhega mladeniča opirajoč se ob ramo dveh sivih bratov v toplo senca samostana v Scheeringu. Eden menihov je nosil usnjato blazino, drugi pa kos trdega pergamenta kot pahljačo, in ko so dospeli do prvega kamenitega sedeža, sta koflor mogoče udobno posadila nanj bolnika.

Trije menihi so bili potujoč iz Harlowa po kratki gozdni stezi našli Gilberta v krvi, in sicer komaj deset minut potem, ko je bil vitez odjezdil. Ne da bi vedeli, kdo da je, so ga prinesli v samostan, kjer ga je pri tej priči spoznal eden menihov, ki se je bil prej večer udeležil mrtvaškega spreveda, in še drugi, ki so ga bili že večkrat videli. Brat, ki mu je bila poverjena oskrba bolnikov, star vojak z brazgotinami do dvanaest globokih ran in jako več ranocelnik, je izjavil, da je Gilbertovo stanje skoraj brezupno; tudi je zagotovo opata, da bi mladi gospod s Stoka gotovo umrl, ako bi ga odnesli na njegov dom. Zavaljo tega so ga položili v neki zgornji sobi na svežo posteljo. Po mnenju bratov so bile njegove ure štete in ž njimi bi bil tudi konec njegovega rodu in imena. Opat je poslal sla

v velikem verskem zavodu iste vere, ne da bi čutil, kako ga versko življenje vleče k sebi. Ko je Gilbert ležal v svoji sobi, podnevi mnogo ur sam, ponoči v nespanih urah zopet sam, dasi je bil en brat vedno v bližini, je vseeno motril z drugim vidom bolnika življenje dveh stotin menihov, ki so prebivali v opatiji Sheering. S povpraševanjem je izvedel, da so z dnevom vstajali, se podajali k zornicam v mračno samostansko cerkev, nato pa se podali vsak na svoje delo; lajki in novinci na polje, učeni očetje pa v knjižnico in pisalnico. Sledil je njihovemu dnevnomu delu in molitvam in njegovo srce je bilo v obeh stvarih z njimi. Ko je ležal tam skoraj brez krvi in shujšan do kosti, je tisto življenje ljubezni in vojske, ki se mu je nekoč videlo edino vredno, da ga živi, izgubilo in se razblinilo, da si ga ni več pozelel, da se mu je zdelo skoraj nemogoče. Poleg tega ni imel sreče pri svojem prvem velikem činu z orožjem: morilec njegovega očeta je ostal pri življenju, on sam pa toliko, da je utekal smrti. Dozdevalo se mu je, da ne morejo njegove suhe bele roke, ki so imele komaj toliko moči, da so potegnile odejo nekoliko bolj nase, kadar mu je bilo hladno, nikdar več postati tako močne, da bi zopet prijele za meč ali držale uzdo; in v propadanju telesnih moči se mu je videla postava samega sebe kot mladega svetega meniha nad vse vabljava in mikavna. Naprosil je strežočega brata, da ga je naučil molitev dnevnih in nočnih, svetih opravil; in on jih je ponavljal ob pravih urah

dan ponovili. Kateri ne bo mogel priti na sveti večer, bo pa lahko pozneje. »Vrnitev« je tako pretresljiva, da mora človeku privabiti solze v oči.

Pozar — smrt.

(St. Vid pri Brdu.)

V noči od srede na četrtek je okrog 10 udarilo plat zvona. Ognjeni zublji so uničili posestniku Lončarju, p. d. »Kolačku«, srednje velik kozolec, poln sena, slame ter stelje. Poleg tega še en voz in rdugo gospodarsko orodje. Med orodjem so bile tudi travniške brane, last kmetijske podružnice, katerih pa bo le ena porabljiva. Kode je nad 20.000 Din, zavarovalnina pa znaša le 2000 Din. Zažgala je zlobna roka. Sreča v nesreči je bila, da je slama te strehe pokrival sneg — sicer bi bil ogenj večji. Gasilci so pogasili les tako, da bo imel pogorelec vsaj nekaj suhih dry ter stelje. — V isti noči je umrla mati gospoda župnika ga. Marija Marješić, v visoki starosti 82 let. Blaga pokojnica je bila vzor krščanske matere ter dobrih rok. Polno skrbi je imela vedno do svojega ljubelega sina, čeravno je gosp. župnik z vsem preskrbljen. Njena materinska ljubezen je bila brezmejnja. Cerkveni obredi so se vršili v St. Vidu, pokopali pa so pokojnico v rojstnem kraju v Moravčah, kjer je imel g. dekan pri odprtem grobu lep govor. Pevci so zapeli pred hišo žalosti in v cerkvi ganljive pesmi.

Racno.

(Metlika.)

Kurji tatovi so se oglasili pri Ivčevih v Metliki. Napravili so radikalno. Samo enega purana so pustili — za praznike. Pa le zato, ker so ga zgrešili. — Občni aber Vin. zadruga je potekel dokaj mirno. Nekateri so imeli precej svojih pripomb, ki so bile dobrohotno sprejete, v kolikor so bile povedane z dobrim namenom. Za načelnika je bil izvoljen Bajuk Anton iz Drašič. — Mohorske knjige pridno čitamo, posebno one o »izobčencih«. Ljudi bi skoraj spoznali, ker pravi povest, da se tu pri nas godi, pa radi sprejemamo njihove dobre lastnosti, slabe pa nam nič kaj ne dišijo. Pa nekaj bo še najbrž tudi s temi resnic. — Snega in mraza imamo za debelo zimo. Skoraj pol metra je snega. Nismo tolikoega vajeni! Pa se ga moramo privaditi!

Božičnica.

(Il.)

Tudi letos priredi naše Prosvetno društvo na sveti večer božičnico. Petje in krasna igra v treh dejanjih vam bo nudila dosti zabave in pouka. Za-

četek bo ob pol 9 in konec ob pol 12, ko bo odhod k polnočnici. Dvorana bo toplo zakurjena. K igri vabimo še posebno tiste, ki so bili v svetovni vojni. Vsak naj pa obhaja sveti večer najprej doma v družini, nato naj gre v dvorano, ki bo odprta in zakurjena od pol 8 naprej. Igro ponovimo v nedeljo 31. decembra ob treh popoldne. Igra je kot nalašč primerna za božič in bo gotovo vsem prav ugajala. — Miklavžev večer našega Prosvetnega društva je letos še posebno ugajal, in toliko pohvale društvo še dolgo ni prejelo za kako svojo prireditev, kot ravno za letošnji tako lepo uspeli Miklavžev večer. — Knjige za praznike naj si vsak izposodi v nedeljo 24. decembra, ker med prazniki bo knjižnica zaprta.

Smrtna kosa.

(Stari trg ob Kolpi.)

Umrl je 10. dec. Ivan Bajuk, star 77 let. Pokojnik je bil vzoren gospodar, neverjetno vztrajen, podjeten in iznajdljiv in je v nad polstoletnem nemornem delu in izredni ljubezni do svoje zemlje sezidal krasni dom in povzdignil vso domačijo. Vse to je dosegel sam iz sebe, s svojo glavo in z lastnimi rokami. Delal je tudi za gasilno društvo. Na stotine vaščanov in okoličanov je prišlo k njegovim krsti, ki je bila vsa obdana s cveticami in vencami. Pogreb se je vršil ob številni udeležbi polanskega ljudstva. Zastopani so bili tudi gasilci. Pred domom, v cerkvi in na grobu je zapel pevski zbor žalostinke. Vsi se ga bomo spominjali v molitvi, Bog mu pa bodi dober plačnik. — Drugih novih, razen vedno težjega gospodarskega stanja, pri nas ni. Letina je bila slaba. Kar bi bilo za prodajo, je pol prepopeni, zato kmetije ne morejo niti davkov plačevati.

Novice.

(Raka pri Krškem.)

Letos pa nam jo je zima res prav pošteno zagodila. Marsikaj bi bilo potreba še izvršiti, postoriti, toda sneg in mraz sta dejala: dovolj! — Težki časi, ki jih povsodi čutijo, tudi nam prav nič ne prizanašajo. Zal, da ni nikakega upanja, da bi se skoraj prišel preokret v boljše dobo. — Pred praznikom Brezmadežne so se pri nas vršile duhovne vaje za dekleta pod vodstvom č. g. duh. svetnika Jakoba Zusta iz Cerklje. V sklepnem govoru so domači g. župnik udeležence opozorili na to, da se duhovne vaje s tem dnem ne končajo, marveč začnejo! — Smrti, ki je dalj časa počivala, se je v zadnjih dneh zopet oglasila. Na Celinskem hribu je umrla mati 9 otrok Marija Metelko. Na

Bila si tako dobra ...

Mil in blag — Tvoj spomin.

Dne 6. decembra t. l. je umrla blaga gospa Helena Mulejeva. Marljivo in skrbno je gospodinjila najprej na Lipnici, nato pa skoro 30 let na svojem domu v dolinici na Lancovem pri Radovljici.

Bila je dobro znana, posebno tudi po svoji dobroti in svojem sočustvovanju do revežev in trpinov. Dobra Piževa mama! Kar vidimo Te, kar ko se trudis, da bi postregla obiskovalcu, da bi utolažila trpina. Več kot 25 let si oskrbovala s otroško ljubeznijo svojo mater, ki je prebila svojo stara leta do svoje smrti pri Tebi, ljubljani, do bri hčeri.

Po smrti materini je tudi Tebi, blaga gospa Helena, zdravje pešalo. Prišla je večletna bolezen, ki si jo morda preveč neopaženo skušala ozdraviti in ki Te je v zadnjih dneh položila na bolniški postelji. V ljubezni in upu, da Ti morda še nekaj dragoceno življenje, so Ti domači poskrbeli pomoč sanatorija, a božje dopuščenje je bilo drugačno. — Ali je morda sama sv. Barbara urejala po božji volji glede Tebe, dobra Piževa mama, zadeve v zadnjih dneh: zjutraj si prečela na zakramente; kar smehljala si se. Ponoči pa si umrla. Imela si izredno srečo, da je bil tudi dohovnik navzoč ob tvoji smrti. Kotika odklaka, le lika tolažba! V navzočnosti in ob molitvi duhovnikov se je Tvoja duša preselila v večnost. Pre sredo v mesecu je bilo to, torej na dan, posejčen sv. Jožefu; pogreb pa je bil na veličastni praznik Matere božje, dne 8. decembra.

Ob tej priliki se nehotе spominjamo bese sv. Vincencija, da bo mirno umrl, kdor ljubi reveže in zanje skrbi.

Dobra, blaga Piževa mama, naša ljubezen Te objemlje!

Planini je zaspala Marija Sirotko. V Cirju je umrla članica Marijine družbe Francka Zabkar. V Rškem vrhu je zapustil svoje Jurij Pirman. Svetla jim večna luč! — Božični prazniki so pred duri. Čas za obnovitev naročnine je tu! — Po široko svetu razkropljenim svojem potom »Domoljubno« kličemo: Veselo in blagoslavljen božične praznike!

Prosvetno društvo v Borovnici, priredi 3 t. m. na sv. Stefanu ob 3 pop. igro »Koroški napaki«. Vsi vljudno vabljeni.

čutek hkratu, da se resnično udeležuje samostanskega življenja. Ko se je nekoliko navzel duha svetih prostorov, se mu je zadel evangelij odpuščanja, ki je vedno kamen izpoptike bojujočih se ljudi, nekaj takega, kar se lahko brez vsake nečasti izvršuje; in njegov sklep, da bi usmrtil sir Arnolda, se je umaknil nekakemu kesanju zato, ker se je sploh kdaj želel maščevati nad njim.

Ena stvar pa ga je venomer mučila; sploh je ni mogel razumeti. Vse je kazalo, kakor da je njegova mati popolnoma pozabila nauj; kar je bil ranjen, je še ni videl v zavesti. Vsak dan je povpraševal in prosil samega opata, da bi poslal koga do gospe Gode ter jo povabil, naj bi prišla v samostan. Opat se je nasmehnil, prikimal ter navidez obljubil. Pa dasi so res večkrat poslali naročilo, odgovora ni bilo nikdar, in čez nekaj časa, ko je Gilbert vedno bolj okrevaval, tudi ni bilo več sela z gradu Stoke, da bi vprašal, kako mu gre. Gilbert je častil svojo mater kot neko višje bitje in se v tem kakor oče varal samega sebe, misleč, da je tudi ona bila vdana njemu. Ko mu je pa čes mineval in ga je ona tako zelo zanemarjala, mu je nehotе prišlo na misel, da se je nekaj strašnega, nenavadnega zgodilo. Toda niti opat niti bratje, ki so mu stregli, mu niso hoteli ničesar povedati. Edino kar so mu rekali, je bilo, da se gospe z gradu Stoke dobro počuti, vsaj kolikor je njim znano.

»Ne bo dolgo,« je odgovarjal Gilbert, »pa

pojdem lahko sam domov, da vidim, kaj da je.

Pri teh besedah se je opat nasmehnil, prikimal z glavo, nato pa je napeljal pogovor na vroče vreme.

Toda tisti dan, ko so mu prvič dovolili, da zapusti svojo sobo, je Gilbert sklenil, da zahteva jasnega pojasnila. Ena ura je še manjkala do dvanajstih in kosila, ko je po travniku počasi prišel opat, ki mu je sledilo nekoliko menihov. Stopali so počasi drug poleg drugega; oči so jim bile povesene, roke so imeli skrite v rokavih, pasovi iz vrvi pa so se pri tem ritmično gibali in nihali.

Gilbert je odprl oči, ko je stišal prihajati opata; zganil se je, kakor da bi hotel vstati, da bi pozdravil cerkvenega dostojanstvenika, ki ga je tolikrat obiskal v njegovi bolniški sobi in do katerega je čutil neko naravno nagnjenje kakor do človeka istega rodu in vzoje. Lambert, opat samostana Sheering, je bil iz slavne normanske rodovine Clare, ki se je v državljanski vojski postavila na stran kralja Stefana; vendar to ni oviralo plemenitega opata, da ne bi zdaj pa zdaj z rahlo satiro in bridkim sarkazmom govoril o ničevosti Stefanovih zahtev.

Položil je roko na Gilbertovo ramo, da je obšel od njegovemu mestu in sedel poleg njega. Menihom je namignil, da naj se oddaljijo; odšli so na drugi konec lodnika, kjer so molče sedli na neko klop. Opat pa, možak bolj šibke raste, normanskega obraza, brezbarvne brade in zelo bistrih modrih oči, nekaj lep

človek, je prijazno položil eno svojih lepih rok na Gilbertovo.

»Rešeni ste in izven nevarnosti,« je rekel radostno. »Mi smo storili vse, kar je bilo v naši moči, mladost in solnce pa store ostale. Moči se vam bodo zdaj kaj naglo vračale in tekem enega tedna boste vprašali po svojem konju. Našli so ga poleg Vas in tudi naša smo dobro skrbeli.«

»Prihodnji teden,« je rekel Gilbert, »bom rej pojezdim tja v Stoke, da vidim svojo mater. Mislim, da se vrnem in ostanem pri vas — ako me boste hoteli imeti.«

Gilbert se je nasmehal, ko je spregovoril poslednje besede, opatov obraz pa je bil resen in obrvi so mu bile zgubane, kakor bi ga tlačile velike skrbi.

»Najboljše je, ako kar zdaj pri nas ostanete,« je rekel, zmajal z glavo in pogledal stran.

Gilbert je sedel nekoliko trenutkov, da bi se premaknil, kakor da ne bi opatove besede naredile nanj nobenega utisa. Nato mu je pa prišlo na misel, da morajo besede vseeno kaj posebnega pomeniti; in vzdignil se je nekoliko in uprl udre oči v opatov obraz.

»In ne da bi videl mater?« Njegov glas je kazal silno začudenje.

»Ne — ne za sedaj,« je odgovoril opat, »ga je to direktno vprašanje izvabilo iz zadnje ljivosti.«

Dasi je bil Gilbert še slaboten, se je nekoliko dvignil s svojega sedeža in njegov

Kolkovanje pritožb

Prejeli smo dopis nekdanjega mnogoletnega župana, v katerem se pozivlje na članek o kolkovanju odnosno nekolkovanju pritožb v javnih občinskih zadevah, ki je bil priobčen v 2. številu »Domoljuba«. — V dopisu omenja pisec, da se zahteva kolkovanje vlog tudi v primerih, ko ne gre za zasebne koristi onih, ki vlagajo pritožbe ali ugovore, marveč gre za zadeve splošnega, javnega značaja. Dopisnik pravi tudi, da ni dospela rešitev na pritožbo, ki je bila vložena nekolkovana po členu 6. taksnega zakona v javnih zadevah, ter vprašanje, kako naj se ravnajo stranke, da dosežejo uspeh. — Na to nekaj splošnih pojasnil. Kajti za natančen odgovor v stvari sami bi morali poznati natančno predmet, za katerega je šlo v zadevni vlogi.

Določbe taksnega zakona po členu 6. o oprostitvah vlog v javnih zadevah veljajo še vedno, ker v tem pogledu zakon ni bil izpremenjen. Predvsem velja glede vlog določilo, da ne smejo v nobenem uradu ostati neresene, najti tudi niso kolkovane. Urad mora takoj po prejemu vloge ugotoviti, je-li kolkovana po taksnem zakonu, odnosno spada li med one vloge, ki jim gre kot vloženi v javnem interesu (pazite: izključno le v javno korist!) taksna oprostitve. Presojati pa, ali gre res samo za javno zadevo ali je v zvezi s predmetom tudi zasebna korist, ima pravico urad, ki prejme nekolkovano vlogo. Seveda je to stvar, ki spada pod poglavje prostega preudarka, ter bi stranka, ki bi se čutila prizadeta, morala šele inštančnim putem izvojevati svojo dozdevno pravico. Ali bi bilo to priporočljivo ali ne, to bi se dalo svetovati le za vsak konkreten primer posebej, nikakor pa ne na splošno. — Ako ugotovi urad, da vloga ni zadostna, odnosno ako sploh ni kolkovana, pa bi morala biti, ker ne gre za

javno zadevo, tedaj jo mora vrniti stranki, da jo pravilno kolkuje. To je izrečno določeno v predpisih. Šele potem, ako stranka naknadno kolkovanje odkloni, oblastvo vloge ni dolžno rešiti.

Ako je ostala kaka vloga dalj časa neresena, je najbolje vprašati o priliki ustno, je-li sploh dospela k vložiču dotičnega urada, ker se tudi lahko izgubi. Dopustna je pa na vsak način pismena urgencia (prošnja, da se pospeši rešitev). Za obsebi umljivo smatramo, da je taka urgencia kolka prosta, najsi je že prvotna vloga zavezana plačilu takse ali ne.

Samo še na to naj opozarjamo in priporočamo, da naj se vlagajo res samo utemeljene pritožbe. Tudi o tem smo že pisali, in sicer v »Domoljubu« z dne 13. julija t. 1932. Iz lastne izkušnje vem, da nič ni bolj zoprnega za oblastvo, nego se ukvarjati z reševanjem pritožb, ki nimajo ne glave ne repa.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
Peter Novak, mlinar v Prebačevem pri Kranju

Vesele božične praznike in
srečno novo leto 1934 želi

Hranilnica in posojilnica
v Kranju, r. z., z. n. z.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
JANKO ŠTRUBELI, urarstvo
trevolina ur. zlatnine, srebrnine, dvokol. s.
živčnih strojev in posameznih delov. Ve-
lika izbira poročnih prstaov. — Krško

Naznanila

n Podružnica zveze absolventov kmetijskih šol, Ljubljana, je imela svoj ustanovni zbor v nedeljo 17. dec. Za pripravljatelj odbor je poročal Miklavc Alojzij, nato so sprejeli pravila. Soglasno je bil izvoljen naslednji odbor: Miklavc Alojzij, Podmolnik, predsednik; Kuffie Jože, Medvo, tajnik; Babnik Martin, Tomačev, blagajnik. Prihodnji sestanek Podružnice ZAKŠ Ljubljana, bo v nedeljo, dne 31. decembra ob 9 dopoldne v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Vabimo vse tovarise, da se gotovo udeležijo tega sestanka, ker se bo na njem razpravljalo predvsem o zveznem glasilu »Brazda«.

n Krekova meščanska gospodinjstva sola v Zg. Šiški: Gospodinjstvi kulurski tečaj, ki bo trajal 3 mesece se prične na dr. Krekovi gospodinjstvi šoli v Zg. Šiški pri Ljubljani 8. jan. 1934. Sprejemajo se samo notranje učenke, ker je zunanjih že dovolj priglasenih. Priglasiti se je do 26. decembra t. l. Vpisnina za ves tečaj 150 Din; mesečina 650 Din. Praspекti se dobe na zavodu brezplačno. — Večerni kuharski tečaj se prične meseca januarja 1934. Priglasiti se je do 3. jan. Tečaj bo trajal 6 tednov po 4krat na teden. — Po želji se priredi tudi popoldanski kuharski tečaj, enak večernemu tečaju, ako se prikladi dovolj udeleženk. Natančne podatke se dobe vsak dan v Krekovi gospodinjstvi šoli. Telefon: 30-94.

Klobase

Pred božičnimi prazniki navadno v vsaki kmetijski hiši prašiča zakoljejo in klobase delajo. Prvo, to je: klanje, opravi mesar ali klavec, pri vsem drugem pa, kakor: koliko in kakšne klobase se bo delalo, koliko in kako se bo meso nasolilo, vse ravnanje z mesom v razsolji, pri prekaji itd., pa ima besedo in roke kmetiska gospodinja sama. Važno je zato, da zna navedene izdelke napraviti dobro in okusne, da ve, kako se pripravi in ohrani dobra zabela, kako ravna, da bo imela dobre klobase, lepo prekajeno meso in sočne gnjati.

Za kmetijske razmere je prašičje meso najvažnejše, zato se ne sme zgoditi, da bi iz dobrega mesa imeli slabe izdelke: neokusno,

medli prsti so se nervozno oprijeli roke svojega tovariša. Hotel je spregovoriti, toda polastila se ga je neka zmedenost, kakor da bi se ne mogel odločiti, kaj naj bi najprej vprašal, in predno je mogel najti primernih besedi, se je oglašil opat govoreč z rahlo avtoriteto.

»Poslušaj me,« je rekel: »sedite mirno poleg mene in čujte, kar vam imam povedati; saj ste sedaj možak in je boljše za vas, da izveste vse hkratu in od mene kakor pa iz negotovih in nejasnih drobtin, ki jih utegnete od bratov slišati v prihodnjih dveh, treh dneh.«

Umolknil je za trenutek, pomirjajoč držal mladega moža za roko in ga s tem obdržal na njegovem sedežu, tako da je leta čutil, da mora ostati na svojem mestu.

»Kaj pa se je vendar zgodilo?« je vprašal Gilbert nervozno z napol zaprtimi očmi. »Povejte mi hitro.«

»Nekaj slabega,« je odgovoril opat, »nekaj žalostnega, nekaj takega, kar spremeni človeško življenje.«

Vnovič se je Gilbert zganil, topol bolj kot poprej, in resnična prestrašenost se je izražala v njegovem glasu.

»Mati mi je umrla!« je vzkliknil.

»Ne, to ne. V nikakoršni nevarnosti ni. Dobro se počuti. In še več kakor to: srečna je.«

Gilbert je malone toplo pogledal tovariša; niti najmanj mu ni šlo v glavo, kako bi

mogel kaj neprijetnega, slabega slišati o svoji materi, ako so zadnje besede resnične.

In vendar se mu je zdelo jako čudno, da bi opat celo s poudarkom omenjal srečo gospe Gode, dočim je bil vendar Gilbert toliko tednov visel med življenjem in smrtjo in ni ona bila dobila nobenega glasu o njem, kakor mu je bilo znano.

»Srečna!« je ponavljal skoraj omanjlen. »Presrečna,« je odgovoril prelat. »Vaša mati se je poročila, ko ste bili komaj mesec dni pri nas.«

Gilbert je za trenutek šrepo pogledal staremu možaku v obraz, ko je leta umolknil; nato pa je omanjlen nazaj in iz prsi se mu je izvil glas, podoben ječanju in vzdihu. Te besede so odmaknile tla izpod nog; naslednje pa so mu presunile dušo.

»Kdo pa je njen mož?« je vprašal s težavo.

Predno pa je opat odgovoril, mu je prijazno se čvrstejše stisnil roko, kakor da bi mu dajal poguma.

»Vaša mati se je poročila z Arnoldom de Curboil.«

Gilbert je planil pokonci kakor da bi ga sovražnik udaril po licu. Trenutek poprej ne bi bil mogel brez pomoči vstati; trenutek pozneje se je zgrudil nazaj v opatovo naročje.

Nič, kar je bil občutil v vsem svojem kratkem življenju — ne veselje ne bojazen otroških let, ki obsejajo koncev koncev največja veselja in bojazni življenja, ne rožljanje orožja na dan prvega njegovega boja, tudi ne

groza, ki ga je pretresla, ko je videl na lastne oči svojega očeta umorjenega tik pred seboj — nič, nobena taka in podobna stvar se ni mogla primerjati z onim, kar je občutil pri teh preprostih besedah o sramoti, ki se je zgodila njegovi rodovini in spominu njegovega očeta. Vendar ni bil nezavesten.

»Pri sveti Krvi — —«

Predno je mogel izpregovoriti svečano obljubo maščevanja, ki mu je privrela na ustnice, mu je opatova šibka roka v odprto dlanjo skoro zmečkala usta, da bi ustavila njegove besede.

»Arnold de Curboil, krivoprišežnik pred Bogom, nezvest svojemu kralju, morilec svojega prijatelja, zapeljivec žene svojega prijatelja je primeren predmet za moje molitve,« je rekel opat, »in ne za vaše jeklo. Ne prisegajte nobene prisage, da ga boste umorili; še manj prisegajte, da se boste maščevali nad svojo materjo; ako pa že menite, da morate nekaj priseči, storite rajši svečano obljubo, da ju prepustite njuni usodi in da ne boste nikdar namenoma križali njune poti. Resnica je, ako prisežete to ali ne, morate se ogibati obeh dveh, dokler ne boste zahtevali svoje lastnine nazaj in to z nado, da jo tudi dobite.«

»Mojo lastnino?« je vzdihnil Gilbert. »Mar grad Stoke ni moj? Mar nisem sin svojega očeta?«

»Curboil je dobil Stoke Regis z izdajstvom, kakor je dobil vašo mater. Čim se je z njo poročil, jo je vzel seboj v London, kjer sta se obadva poklonila kralju Štefanu. Gospa

žaltavo zabelo, kakor lesen štor posušeno meso, — ampak kmetska gospodinja mora biti tako bistroumna, iznajdljiva in premetena, da bo znala celo iz mesa slabše kakovosti napraviti vsaj dobre, če ne najboljše izdelke.

Ker imam ta dela že več let v rokah in so se mi kar dobro obnesla, zato naneravam v »Domoljubovi gospodinjic« podati par navodil, katere bo lahko uporabila vsaka kmetska gospodinja. Zaenkrat pa samo beseda o kašnatih klobasah in pečenicah.

Kašnate klobase delimo v glavnem v krvavice, jetrnice in bele klobase. Za take klobase na kmetih nekaj niso uporabljali riža, ampak kaše: proseno, ječmenovo in ajdovo kašo, — odtod ime: kašnate klobase.

1. Krvavice: 4 litre kaše in 2 litra ječmenčka se skuha napol, prida kuhane in na kocke zrezane pol prašičje glave in nekaj kuhanih pljuč, 2 žlici majeronovih plev, soli, zmletega popra, korijandra, en krožnik precvire čebule, dva zrvhana krožnika kuhane in zmlate krvi, en liter masti z ocvirki vred ter po potrebi mesne juhe, v kateri se je kuhalo korenje in petršilj. Nadev za krvavice s kuhano krvjo bodi gost. Take klobase so kuhane mnogo prej, kakor one s surovo krvjo in pri kuhanju ne popokajo.

2. Bele kašnate klobase: 2 litra prosene in 2 litra ajdove kaše se skuha napol, prida nastnega kuhanega in drobno zrezanega mesa (glavine), ¼ litra topljene masti z ocvirki vred, sol, eno kavno žličko cimeta, eno veliko žlico limoninih lupinic (drobno zrezanih), zmlatih nacepljnovih žbic, popra, korijandra in po potrebi mesne juhe, v kateri se je kuhala zelena in petršilj. Zaradi okusa pridamo nadevu pest belega kruha, katerega smo na masti prepražili, v juhi namočili in dobro izželi. Tudi pri teh klobasah mora biti nadev gost, vendar ne pregost, da niso klobase trde.

3. Jetrnice: en liter kaše in en liter ječmenčka skuhamo napol, pridamo kuhane in zrezane svinjske glave, nekoliko kuhane in zmlate trebušne slanin s kožo vred, pol prašičjih jeter, ki jih prej na masti opravimo in zmeljemo, eno žlico limoninih lupin, pest zelenega in drobno zrezanega petršilja, nekoliko korijandra, popra, majeronovih plev, soli in mesne juhe, v kateri se je kuhala zelena, korenje in petršilj.

Nadev za posamezne klobase dobro premešamo, prej okusimo, če so dovolj slane in če imajo zadosti dišav, nato pa nadevamo v snažna čeva, zašpilimo in kuhamo, pri lahkem vrenju le četrt ure. Če pa imamo krvavice s surovo krvjo, jih kuhamo tako dolgo, da se pokaže, ko jih med kuhanjem z iglo predremo, ne krvava, ampak čista klobasna juha.

Pečenicice: 3 kg mastnega mesa od prašičjih reberc drobno zrežemo in pridamo žlico soli, pest drobno zrezanega zelenega petršilja, eno žlico limonine lupinice, zmletega popra, korijandra in eno zajemalko mrzle mesne juhe. Zmes temeljito zmešamo in nadevamo drobna in lepo oprana čeva, katerega ne zašpilimo. Pečenicice damo na mizo sveže pečene, obložene z zrezano čebulo ali nastrganim hrenom, izredno dobre so z domačo gorčico, pa tudi s kislim zeljem ali s kislo repo na vso moč teknejo. M. L.

Z ljublianskega trga

V Ljubljani, dne 19. dec.

Posebne spremembe v cenah skoraj ni. Edino mlečni izdelki so se sprito bližnjih praznikov občutno podražili. Dalje so letos zelo dragi orehi ter jedrca, ker je oreh letos splošno slabo obrodil. Ljubljanski zeljarji so zadnji čas podražili tudi kisljo zelje, dočim je cena kisle repe ostala neizpremenjena.

Zivilski cene: voli I. vrste 4 do 4.50 Din, voli II. vrste 3 do 3.75 Din, voli III. vrste 2 do 2.75 Din; telice I. vrste 4 do 4.50 Din, telice

II. vrste 3 do 3.75 Din, telice III. vrste 2 do 2.75 Din, krave I. vr. 3—3.75 Din, krave II. vr. 2—2.75 Din, krave III. vrste 1.50 do 2 Din; teleta I. vrste 6 Din, teleta II. vrste 5 Din; prešiči: hrvaški 6 do 9 Din, domači 7 do 8 Din, pršutarji 6 do 7 Din.

Cene mesa: Goveje meso I. vrste: prednji del 8 do 9 Din, zadnji del 10 do 12 Din; goveje meso II. vrste: prednji del 7 do 8 Din, zadnji del 9 do 10 Din; goveje meso III. vrste: prednji del 5 do 6 Din, zadnji del 7 do 8 Din; teleče meso I. vrste: prednji del 12 Din, zadnji del 14 Din; teleče meso II. vrste: prednji del 10 Din, zadnji del 12 do 14 Din; prešičje meso: hrvaških prešičev 10 do 16 Din, domačih prešičev 11 do 17 Din; prekajeno prešičje meso 16 do 20 Din; mast: do 18 Din, domača slanina 13 do 14 Din, hrvaška slanina 14 do 15 Din; Konjsko meso velja 4 do 6 Din, ovčje meso 6 do 10 Din.

Cene surovim živilskim kožam: telečje 13 Din, volovske 9 Din, kravje 7 do 8 Din, bikove 6 do 7 Din, domačih prešičev 7 Din, hrvaških prešičev 4 Din. Pri vseh vrstah kož je cena padla za 1 Din pri kilogramu.

Zitne cene: V prosti trgovini velja pšenica 155 do 165 Din, ječmen 115 do 135 Din, koruza 115 do 135 Din, oves 105 do 130 Din, koruza 115 do 125 Din, fižol 300 do 325 Din. Borzne cene: sremaka pšenica 142.50 do 145 Din, baranjska pšenica 142.50 do 145 Din, bačka pšenica 145 do 147.50 Din. Na borzi je torej cena pšenici za spoznanje padla. Koruza velja na borzi 127.50 do 132.50 Din.

Zivilski trg je zdaj ob tem hudem mraku nekoliko manj založen z blagom, kupčija pa se zlasti zaradi praznikov precej živahna. Zaradi tega dveh vzrokov so se cene nekaterim živilom znatno podražile. Orehova jedrca so bila na primer predlanskim po 38 Din, lani po 18 Din, letos pa jih prodajajo po 32 Din kilogram. Prav tako se je podražilo surovo maslo za 4 Din pri kilogramu in velja zdaj 32 Din. Topljeno maslo pa se je podražilo celo za 6 Din in velja zdaj 30 Din kilogram. Neznatno se je podražilo tudi mleko. Kislo zelje prodajajo zdaj po 2.50 Din, kisljo repo po 2 Din. Čebula je po 1 Din kilogram, kolerabe so po 1 Din ena, salnatne glavice po 2 do 3 za 1 Din, karfižla velja 6 do 7 Din kilogram. Jabolka so po 7 Din kilogram, slaba, nagnata ali obrezana pa tudi po 3.50 Din kilogram. Ajdov med velja 16 Din, bojev med 17 Din, cvetlični med pa 18 Din kilogram. Jajca so od 1.75 do 2.25 Din par. Kokoši so po 20 do 25 Din, piščanci 26 do 32 Din par.

Godja ga je vrhu tega še prosila pričlo vsega njegovoda dvora odpuščanja za to, ker je bil njen prejšnji soprog udan kraljici Maudi, in je prosila kralja, da podari lordstvo grada Stoke Regis z gradom in vsem pripadajočim zemljiščem in posestvom vred sedanjemu gospodarju sir Arnoldu de Curboil, da izdedini vas, njenega sina, prvič radi tega, ker ste tudi vi udani kraljici, in drugič, ker ste skušali (iako je prisegla), v stortfordskih gozdih skrivaj umoriti sir Arnolda. Sedaj nimate niti posestva; edino kar je vam ostalo, je vaš konj in vaš meč. Zavoljo tega pač lahko rečem, da je za vas najboljša, ako ostanete kar pri nas.

Ko je opat nehal govoriti, je Gilbert nekoliko časa molčal. Videti je bilo, da ga je novica o izdedinjenju neizmerno potria. Roke so mu ležale nepremično na kolenih in izražale njegovo skrajno brezupnost. Naposled je prav počasi vzdignil obraz in upri oči v edinega prijatelja, ki mu je ostal v njegovi zapuščenosti.

»Prognanec sem torej,« je dejal, »izgnanec, berač — —«

»Ali menih,« je priponnil dostojanstvenik in se nasmehnil.

»Ali pustolovec,« je rekel Gilbert in se tudi nasmehnil, samo bridkeje.

»Večina vaših prednikov je bila nekaj takega,« je odvrnil opat; »s tem so si ravno priborili lepo življenje;« je pristavil. »Poglejmo samo dežele Normandija, Maine, Akvitania, Gaskonjska — in Angleška. Ni slaba

dedščina za peščico razbojnikov, ki so se združili proti svetu.«

»Ze prav, ampak ti razbojniki so bili Normani,« je dejal Gilbert, kakor da naj bi te besede edine pojasnile osvovitev sveta. »Toda polovica sveta je že osvojena,« je končal in skoraj brezupno vzdihnil.

»Dovolj ga je še, da se človek zanj bojuje,« je odgovoril opat resnobno. »Sveta dežela še ni niti napol osvojena in vsa Palestina in Sirija naj bi bili eno krščansko kraljestvo pod enim krščanskim kraljem; tam je še dovolj zemlje za normanske noge in mesa za normanske meče.«

Gilbertu se je obraz nekoliko izpremenil in oči so se mu zaiskrile.

»Sveta dežela — Jeruzalem!« Počasi so te besede prišle iz njegovih ust, vsaka s svojimi sanjami. »Toda časi niso za to. Kdo naj v teh naših dneh oznanja drugo križarsko vojsko?«

»Mož, čegar beseda je bič, meč, krona — mož, ki dandanes vlada svet.«

»In kdo je to?« je vprašal Gilbert.

»Nek Francoz,« je odgovoril opat —

»Bernard iz Clairvauxa (Klervoijsa), največji mož, največji mislec, največji propovednik in največji svetnik dandanašnjih dni.«

»Čul sem o njem,« je odgovoril Gilbert z razočaranjem bolnika, ki ne izve ničesar novega. Nato se je pa rahlo nasmehnil. »Ako zna čudeže delati, najde v meni dober predmet.«

»Tukaj imate svoj dom, Gilbert Warde,

in prijatelj,« je rekel opat resnobno. »Ostanite pri nas tako dolgo, kolikor vam drago, kadar pa boste zopet pripravljeni za svet, vam ne bode manjkalo obleke, konja in de narnice, da pričnete novo življenje.«

»Hvala vam,« je rekel Gilbert slabotno, pa zelo hvaležno. »Čutil, kakor da se mi življenje ne začinja, marveč končuje. Izgubil sem dedščino, dom, mater, vse v eni kratki uri. To je dovolj, saj to je vse; in s tem mi je vzeta tudi ljubezen.«

»Ljubezen?« Opat je bil videti presenečen.

»Ali se more moški poročiti z otrokom materinega moža?« je vprašal Gilbert bridko, skoro zaničljivo.

»Ne,« je odgovoril opat, »to bi spadalo med prepovedane stopnje sorodstva.«

Še dolgo časa je sedel Gilbert mirno in molče. Ko je opat spoznal, da je bil zelo utrujen, je namignil znamenje, ki so prišli, ga odpeljali nazaj do stopnice ter ga nesli v njegov sobo. Po njegovem odhodu pa je opat iz Sheeringa še dolgo časa zamišljeno stopal na mostovžu gor in dol, dokler se ni oglasil zvonec, ki je klical k obedu, in je slišal korake dve sto menihov, ki so hiteli po daljnih hodnikih in stopnicah proti jedilnici.

Gustav Strniša:

Božič starega mornarja

Tisto nedeljo pred božičem je bil stari župnik Stefan posebno žalosten. Ko je prišel na prižnico in je kratko pomolil, se je obrnil k svojim faranom in jim rekel:

»Brata imam nekje na svetu. Prejadrjal je v morja, prehodil nebroj dežel. Še skoro otrok je bil, ko je šel v tujino in ni se več vrnil. Ko je bil mladenič, se je zagledal v žensko. Nezvestnica ga ni bila vredna in zataval je po svetu. Pisal mi je vsako leto enkrat ali dvakrat in mi sporočil, kje se nahaja. Vedno sem mu takoj odgovoril, da mi ni ušel drugam. Letos pa nisem dobil nobenega sporočila in bejam se, da je našel svoj poslednji pokoj na dan morja.

Dva brata sva bila. Nemirna kri se prelaka po najtinih žilah. Oba sva iskala pristani. Jax sem ga našel, beril sem se skozi življenje. Vasi očelje so mi pomagali, da sem došturiral.

On, moj brat, je pozabil na ta mirni pristan, na to našo lepo gorsko vasico, na ta skromni dom, kjer je mir, lepota in zadovoljnost!

Nemirna kri ga je gnala iz kraja v kraj, iz trpljenja v trpljenje. Zdi se mi, da ga je božja volja vrgla v očiščevalnico, kjer se je očiščeval vse svoje življenje, kjer je v mučnih borbah iskal samega sebe in se ni našel, ker ni našel svojega Boga, tega našega tihlega Boga, skrlečev v gorski vasiči skromnega, dobrega in pravičnega, polnega skrivnostne lepote in legendarne domačnosti.

Ni se vrnil. Še lani mi je pisal, da je truden in da si želi pokoja.

Zdi se mi, da je našel svoj pokoj in da se je zdaj oddahnil.

Meu pa je žalostno v duši, kajti misel na njegovo smrt mi je zelo bridka, saj je bil tako dober ta moj stari fant. Kako naj mi bo lahko pri kreu, če pomislim, da zdaj počiva globoko v morju, kamor so ga spustili zavitega v sivo ponjavo.

Prosim vas, molite tudi vi za njegovo dušo, da ne bo taval zapuščena v mraku smrti, temveč da vstane k luči božji in se veseli sonca nebeškega!

Se in še je govoril stari župnik. Tih so mu polzele solze po obrazu, kajti zdaj se je razodel in razodelje je bila njegova tolažba. Vse, kar je čutil in mislil, je rad povedal svojim faranom, ki so bili z njim tako tesno zvezani, da jih je mogla ločiti samo smrt.

Cez tri dni so zapeli božični zvonovi. Ljudje so bili veseli in srečni. Počasi so korakali iz svojih nizkih hiš proti cerkvi božji. Jasna noč je bila, ko so hiteli k polnočnici. Plamenice so migljale v mraku kakor goreče drobne dušice, plavajoče pred prestol vsega-možnega.

In cerkev je čakala vsa lepa in praznična, odeta v žarenje in veselje. Jaselece so ostale v tihem kotu in se lesketale. Živi pastirci so se gnetli okoli njih, pozdravljali božje Dete in radevedno motrili drobne bele ovčice ter si jih izbirali. Mali Miklavček, ki je bil najmlajši pastirček, je kar z roko silil v mah, da bi vzel drobno belko, ki je čepela ob jaselecah in strmela vanj.

Cerkev se je napolnila.

Globoko v mračnem kotu je stal tuj popotnik in samo gledal. Kadar se je ozrl na postaje križevega pota, ki so visela v polumraku, se je spomnil na svoje življenje in trpljenje.

Zdaj mu je postajalo vedno bolj jasno pri duši

Zvonovi so brneli in vabili. On je čul svo je spomine, spomine prve blažene mladosti, najlepše in neopozabljene. Od daleč je gledal pastirje in se spomnil domačih ovčic. Spomnil se je na dekleta, ki cveto v teh planinskih krajih kakor divje rože, tepe in ponosne, a dobre in poštene. Spomnil se je, kako je taval za strupeno rožo v tujini, kako ga je zbudilo nje-no trnje, da je ostal zastrupljen in se ni mogel rešiti.

In duša mu je jokala in trpela, drhtenje mu je stresalo lelo.

In čutil je, da je iskal mirno pristani tam, kjer ga ni bilo. Morja je prebredel in tuje zemlje je prehodil, a povsod je videl samo nemirne valove, ki so ga gnali dalje in dalje. Na ta domači tibi kraj pa je pozabil, na ta pristan, kjer je edina sreča in mir.

Polnočnica je minjla. Ljudje so odhajali polni blaženstva s smehom na očeh.

Tujec je tiho stopil proti zakristiji.

Stari župnik se je preoblačil. Počasi je šepetal molitve ves poglobljen v skrivnost sveie noči.

»Stefan!«

Starček se je stresel, poklicalo ga je iz daljave, spoznal je glas, a sebi ni mogel verjeti.

»Stefan!«

Župnik se je razburjen okrenil. Brata sta se objela.

In ko je stari župnik Stefan drugi dan maševal in pridigal, je veselega obraza povedal svojim faranom, da se je vrnil njegov nemirni brat, ki je taval 50 let v tujini in je šele zdaj našel svoj pravi pristan ter ga prosil, naj to pove tudi njim, ki so že molili za pokoj njegove duše.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani**Blat roba**

grozotno odmeva preko naše lepe zemlje. Milijonske vrednosti postajajo leto za leto manj. Cvetiča gos odarstva postanejo reko noči kup pe, ela. Večina ima postaloja in vse svoje premično imetje zavarov za slučaj požara. Včas pa je da si zavarovan te pri naši domači Vzaj. zav.

Prava dobrota

za tisoče in tisoče postaja zadnji čas naše zavarovanje »Karitas«. Ne ravnati bi pametno, ako se ne bi proti nizkim mesečnim prispevom zavarovali pred stroški, ki jih vsaka smrt povzroči. Berite številne zahvale naših zavarovancev.

Tečno ključavnica

ni za vlomca nikaka ovira. Vlomilski iznajdljivosti in drznosti se še tako dobro zastražena imovina ne izmakne. Pomagati Vam pa more zavarovanje zoper vlomsko tatvino pri naši domači zavarovalnici.

Smrti

je gotova stvar. Morda že jutri zapustimo svoje drage. Kaj bo z nami, kaj z vdovo kaj z osirotelimi otročički? Ljubezen Te mora siliti, da za tak slučaj poskrbiš, čeprav moraš kaj žrtvovati. Zavarovanje za slučaj smrti je tu edina rešitev.

Čemu se osite odgovorosti

ki Vam je nalaga zakon, če se je pa lahko otresete z zavarov. za jamstvo pri Vzajemni zavarov. Podjetniki, avt-mobilisti, hiš. posestniki, vsi, ki kogarkoli zaposlujejo, jamčite za vse škode, ki jih kdo radi Vaše posesti ali obrata utrpi. Vzajemna zavarov. Vam bo dala ravnevolje vsa potrebna navodila.

Nečac golofosu nimate

da se Vam že jutri pripeti neugoda, ki Vas za tedne in mesece priklene na bolniško posteljo, si Vas morda trajno onesposobi za priobitno telovati pa celo povzroči Vašo prerano smrt. Vzajemna zavarovalnica Vam nud najugodnejše zavarovanje za slučaj neugod.

Zavarujte se in svoje imetje te pri našem domačem zavarovalnem zavodu! Ne odlašajte, še danes se obrnite na Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva 19, ali pa na njenega zastopnika, ki je v vsaki župniji!

V PREBAVNIH ORGANIH TELESA.

Kakur ni kaj v redu v prebavnih organih telesa, se to javlja na razne načine. Tako

človek na primer nima teka, jed se mu večkrat gubi, ne-saj ga istočasno urači k vzdiguju, jed mu težko leži v želodcu, muči ga glavobol, počuti se utrujenega, težko se pravi k delu, slabe volje je in uravno nima ure ene stolice. Felierjeve Elsakrogiljice kreje želodec in čistijo telo,

čistijo obenem tudi kri 6 škatlic Din 30—12 škatlic Din 50— za z zavojnico in poštino vred pri lekarnari Eugén V. Felierju, Stubica Donja, Elsatrg 16 (Savska banovina).

odobreno po ministrstvu soc. pol. in nar. zdravja, Sp. br. 509. 24.3.1932.

»Janko, ali ti ni vest rekla, da ne smeš tega storiti?«

»Seveda mi je, mati, a spomnil sem se, ko ste večkrat rekli, da ni treba vsega verjeti, kar bo kdo rekel.«

Brezzarjeva: »Da, le brez skrbi, dobro bom pazila na vašega psa.«

Skalarjeva: »Hvala vam, prav lepa hvala! Pa prosim, ne dajte mu nobenih jedi prej, dokler jih ni vaš mož pokusil.«

Profesor je stopil v prodajalno: »Doznik, kaj terega ste mi včeraj prodali, ni nič vredno.«
»Kako to?« se je začudil prodajalec.
»Zato, ker sem sinoči pustil detnik »Pri Zof ribi«, pa je še danes tam.«

RDEČA NEVARNOST

Uvod.

Človeštvo morda že izza XVI. stoletja ni preživjalo takih težkih časov, kakršni pretresajo ves svet v zadnjih dvajsetih letih. V svetovni vojni smo doživelj menda največji pomor narodov, kar jih pomni zgodovina, a izpod njenih razvalin se je rodila gospodarska kriza, ki upropašča danes vse stanovce skoraj na vsej zemeljski obli ter povzroča neizmerno bedo v mestih in na kmetih.

Vse čuti to gospodarsko razrcanost, vse trpi zaradi nje in vse pozna bolj ali manj natančno tudi vzroke današnjega gospodarskega razsula, toda nikjer ni videti resne volje, da bi se preprečilo katastrofo, v katero neizbežno drvinjo. Krize današnjega človeštva namreč nikakor ni samo gospodarskega, temveč še v mnogo večji meri duhovnega značaja. Da, z mirno vestjo si upamo trditi, da je današnja gospodarska krizo v največji meri ravno povzročila duhovna kriza.

Če pogledamo narode in države, vidimo, da si hotejo urediti svoje tuzemsko življenje brez Boga in njegovih zapovedi. Narodi in države so zapustili in pozabili na vsemogočnega Stvarnika, ponekod so začeli proti njemu celo odkrit boj, zato se pač ne moremo in ne smemo trditi, če se je tudi Bog človeštvu skril in ga začasno prepustil samemu sebi. In kakor vidimo v vsej zgodovini, da je živelo človeštvo naj srečnejše tedaj, ko je gradilo tudi vse svoje pozemsko življenje na večno veljavne božje postave, tako vidimo danes, da se podira vse, ako ni postavljeno na temelje večne Resnice in Prave. »Zastonj se trudijo zidarji, ako Gospod ne zida hiše...«

Dve veliki zmoti sta, v katerih tava današnje človeštvo in ki mu grozita, da ga popolnoma upropasti. Na videz sta si popolnoma nasprotni, v resnici pa izhajata iz istih izročilo poganskih in krščanskih odločno nasprotnih korenin. To sta fašizem in komunizem.

Naravnost usodno bi bilo za nas, ko bi ti dve zmoti in nevarnosti podcenjevali. Fašizem je danes gospodar velikega dela severne in južne Evrope, pojavlja se pa vedno bolj grozeče tudi povzod tam, kjer trenutno še ni mogel zagospodariti nad širšimi množicami, a komunizem obeludaje že skoraj dve desetletji šestino zemeljske oble — neizmerno Rusijo — in postaja nekak evangelij milijonov ponižanih in razžaljenih tudi po onih državah, ki se mu še upirajo z ognjem in mečem. Razgiban je s temi dvema idejami skoraj ves kulturni svet in ne domišljujemo si, da se bosta ustavili na naši narodni meji. Lahkomiselno preziranje nevarnosti je povzročilo narodom in posameznikom že neizmerno gorja.

Neobhodno potrebno je zato, da se jima postavimo kot katoličani in kot Slovenci odločno v bran. Ker se pa velikih idej nikoli ne smaguje z ječami in vislicami, temveč le s temeljitim poznanjem njih zmotnosti, z globljimi in plemenitejšimi idejami, postaja tudi pri nas nujno potrebno, da se z njima resno pečamo ter jima pogledamo popolnoma in odkrito v obraz.

Fašizem je najmlajši otrok iz velike francoske revolucije rojenega liberalizma. Ta je gospodaril vsemu kulturnemu svetu vse preteklo stoletje in doživlja, uveljavljen na gospodarskem polju kot kapitalizem, ravno v naših dneh svoj veliki polum, saj je današnja

gospodarska kriza, kolikor je le gospodarskega značaja, samo nujna posledica zmot in grehov liberalnega kapitalizma. Kljub svojemu popolnemu bankerotu na gospodarskem polju se je po liberalizmu ravno v naših dneh vzdignil še enkrat, in šicer v obliki fašizma. Čeprav vemo, da je našel liberalni fašizem med našim malomeščanstvom kolikor toliko rodovitna tla, smo pa vendarle tudi prepričani, da naše tako trezno in stvarno naslednje kmetstvo in delarsko ljudstvo zanj vsaj za enkrat še nima prav nobenega smisla.

Mnogo resnejšo nevarnost pa predstavlja komunizem. Tisoči in tisoči naših mož in fantov so sodoživljali boljševiško revolucijo v Rusiji, več let je obstajala tudi pr. nas javno posebna komunistična stranka z zelo razvito propagando, vsi vemo, da kljub najstrožjim oblastnim odredbam tudi danes nikakor nista zatrti ne komunistična organizacija in ne komunistična propaganda, a velika gospodarska beda, v kateri čitita danes naš kmet in naš delavec, ustranja samo nehoti najugodnejše pogoje za kllnje komunističnih naukov.

Ta dejstva so nas doredla do tega, da spregovorimo tudi v »Domoljubu« z našim ljudstvom obsirnejše o tem novem evangeliju milijonov lpepih in izkoriščanih, ki pa pomjenja morda ravno zanje naj večjo in naj resnejšo nevarnost, kajti objublja jim vse drugače stvarno rešitev nego fašizem. Če po kotemu to velika ideja popolnoma razumeti in prav presoditi, pa nikakor ni dovolj, če pokazejo le na razne grozovitosti in neupsele poizkuse ruskih boljševikov, temveč si moramo iztrpno ogledati, kako je ta velika ideja nastala, kaj hoče in kako svoje namere izvršuje. Grozovitostim ruskih boljševikov postavijo namreč ti prav lahko nasproti vsaj teko, če ne se večjih, ki jih vrši danes po ostali Evropi: celjačji liberalni gospodarski red (spomnimo se le bode delavstva ponekod ali pa »gospodarstva« nekot rih držav v njih prekomorskih kolonijah), a glede na razne nesposobe gospodarske poizkuse v Rusiji pokažejo boljševiki lahko na popolni polni evronskega liberalnega gospodarstva. Po tej poli in s takimi sredstvi zato ne bomo odedeli komunističnim idejam njih zunanje rahljivosti, temveč je treba poseči že nekoliko globlje. Premotriti in presoditi moramo komunizem in njegov nauk v vsem obsegu in pri njegovih koreninah.

Drugi narodi so napisali o tem že cele rozore knjig, dotim nimata naš kmet in naš delavec vzeti v roke ničesar, kadar v svojih srcih iščeta globljih in stvarnih odgovorov na vprašanja, ki se jima nehoti porajajo v dušah. Nuditi jima jih hoče »Domoljub«, ki je bil že od svojega obstoja najiskrenejši svetovalec in najzvestejši prijatelj našega ljudstva. Poskušali bomo zato obravnavati komunizem v vsem njegovem obsegu ter si ga v to srho ogledati v njegovem zgodovinskem nastajanju, v njegovem praktičnem uresničenju tam, kjer je že doslej mogel svoje nauke tudi uveljaviti, to je v Rusiji, končno bomo pa obravnavali še vso njegovo miselnost, da vidimo, ali res more kdaj osrečiti današnje človeštvo in posebe: ali je sploh združljive z nauki naše vere.

Prepričani smo, da bomo s tem ustregli tisočim, toda opozarjamo pa vse »Domoljubove« bralce tudi na to, da pazno sledijo vsem našim člankom, kajti le na ta način bodo dosegli svoj namen. Priporočamo jim celo, da si jih izrezujejo in shranijo, ker bo rasprava trajne vrednosti zanje in za njih svojece.

RAZNO

Tu ne gre. Časnikarji vse vedo in izvedo. Vrata si odpro tudi tam, kjer si jih drugi ne morejo. Tako gre vsaj ga o njih. Enkrat se je pa urezal ravnatelj nekake velikega londonskega dnevnika. Papež ima na v delovni sobi telefonski aparat. Zice grede od ted po vsem svetu. Omenjeni časnikar je hotel to izbrati in se naravnost pogovarjati s sv. očetom v Londonu v Rim po telefonu, da bi drugo jutro Londonci brali, kaj je papež telefoniral. Toda v Rima se je čul na telefonu neprestano le en odgovor: »Papeža ni doma!«

Izvozna trgovina Amerike znatno nazadovala. Kakor je razvidno iz statistike, ki jo je izdala trgovska zbornica Združenih držav v Washingtonu, je v prvih treh mesecih letošnjega leta evroz v Evropo znatno nazadoval. Krivda za to pripisuje v prvi vrsti nedanjenju svetovnemu gospodarskemu položaju, obenem pa se tudi zakriva dejstvo, da je vsoka carina Združenih držav vzrok, da je Evropa zmanjšala svojo naročila v Ameriki in da nabavlja tukaj izdelka katerih drugie ne dobi. Kljub temu pa gre verdar še vedno največ ameriškega izvoza v Evropo, namreč 51%.

Dragocene pesti. Vrsih je skoro sleherni ameriško fant vedel, da je Dempsey krat boksarjev. To so bili ljudje, ki se po poklic suvajo med seboj, v bavov gledalcev, ki to red drago plačujejo. Dempsy si je a suvajem pridobil težke tisočake. Zdal se je pa denarja zmanjkalo in je zato sklenil pogodbo z nekim drugim janim boksarjem, da se bosta obdelovala s pesim v največjih ameriških mestih Dempsey upa, da bo zaslužil okoli 2 milijona dolarjev; v Ameriki so namreč raie lačni, kar da bi zamudili predstavo boksarjev. Zato lahko Dempsey tako habato tupa.

Pokojni Nemec Fritz Hans Solner je leta 1925 v Berlinu v desetih dneh vseh za slavo pouzil prešiča, težkega 300 funtov, (1 funt je okrog 56 kg)

Mali oglasnik

Vsaka drobna vestica ali tje prostor velja za oglasnik. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideltke ali druge stvari oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Fanta, poštenega, de-
parstvo izbe 1. Simenc
Ljubljana, Seleturgova
ulica 1

Učenca sprejme Jakšič,
mizar, Podvo-
rica, P. Videm-Dobre
polje.

Išče se za šamprejant
naslop kmet-
ska gospodarstva vsa
vseh gospodarskih po-
stov, zlasti kmetijske
vabe ter izurjena v
molži in reji prašičev
ter starih kmetijskih
panogah. Ponudbe z na-
vešto zahlevkov plače,
starosti in z dovede-
njem sužbovan uče po-
slati na upravo Domol-
juba pod št. 14 43. —
Prav tako bi se sprejela
starejša dekla ki je
popolnoma izveščana v
molži ter reji prašičev.

Deklo, staro od 16 let
naprej, vajena
vseh kmetijskih dela
sprejemno o Božiču —
Naslov v uravi Domol-
juba pod št. 14 813.

Za živinorodce neob-
hodno potrebno Tožakovo o-
tje za živino se dobi samo
pri Ivanki M. Tožak
Zagreb. Guntul čevn
ul. 13, v ročkah po 5 kg
za Din 100 — po ročki
s plačilo poštino.

Običje, perilo, usnjate
suknjate nar-
cene pri Proserju,
Ljubljana, Sv. Petra 14.

Neveste! — Dekleta!
Ako se želite poročiti,
ali postati samostojna
gospodinja, ali dobiti
službo kuharice, mora-
te znati kuhati, šivati,
ročno dela itd. Vse to
se naučite pri osebni v
manjši mestu, ki že
doigo let samostojno
izvršuje in poučuje vsa
ta opravila ter vam za
vsakega junaki S 1. jan-
uarjem prične nov tečaj.
— Pridna in poštena
dekleta naj pošljejo
svoje ponudbe upravi
Domoljuba pod št. 14 43.
»Gospodinja«.

Po zelo nizkih cenah, znani so si preskrbite
raznovidno blago: šofe, čajne, barbeno, jopice,
srajce, očeje, nogavice itd. v moji trgovini, tako,
da boste z nakupom gotovo zadovoljni. Priporoča
se: **FRANJO PIRC**, trgovina z mešanim blagom
v Žužemberku.

Brinje in fige v prvovrstni kakovosti
dobite pri
FRAN POGAČNIK, d. z. o. z.
Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) št. 67
»suspečni mlince«.

Kmetičko dekle pridna
in po-
štena, stara 25 let, ki
ima vesele do poljs-
kega dela in živine, se
spreme. Dobruna 38
p. Hrušica pri Ljubljani.

Vajenec za mizar-ko
obrt se sprej-
me. Janko Zupan, stro-
no mizarstvo, Kranj 73

Dekla vajena vsega
kmetijskega dela,
zlasti molže, se sprejme
v županije — Naslov v
upravi Domoljuba pod
št. 14 683.

Škornje dobre in vsa-
kovrsne čevl-
je v vseh velikostih
Veternik, čevljar, Zalag
št. 4, podla Golnik.

Dekla in hianec
18—24 letna, pridna in
poštena, ki sta vajena
vseh kmetijskih del, na
polju in pri živini, se
sprejemata takoj. Zala-
siti se osebno pri Jernej
Klemenec, 7g. 8. št. 2
pri Ljubljani.

Strednik za mizarstvo
in dvorani tri
cilindri kromirani T. Tav-
čar, Celovaravna št. 8
Poljane nad skofjo Loko

Citrači, citraštinje!
Se pred Božičem izide
drugi zvezek Nabožnih
pesmi za citre in petje.
Vsebinska: božičnih 8,
poštni 2, velikočrne 3,
majničk-h 6, Zestitajon
v Kani zalitejski in Ne-
beška obcet. Cena 20
Din. Kdor pošlje denar
vnaprej, prejme zvezek
lahko že za Božič. Ivan
Kiferle, Ljubljana, Gos-
poska ulica 9.

Kmetičko dekle pošte-
na, vajena živine in poljskega
dela ter ne kaj kuhanja,
se kot sukninja tako
sprejme. — Ponudbe je
poslati na upravo lista
pod št. 14 617.

Ne čakajte zime
v slabih čevljih, obrnite
se na Jerneja Jeraj,
Zapozge 10, p. Smednik

PERJE poceni dobavlja E. VAJDA, Čakovec, Vzorve pošlje brezplačno.

Za Vas imamo
Vilice D 60, Vitare D 138
Rau silni D 75, Hramenke D 69
Tamburo D 65, Stranice D 66
Zahlevajte brezplačen katalog
MEINEL & HEROLD
Izvarna glasbi, prodajna
potržišnica KARIBOR št. 107

Izveščnost. Pavel je ves vesel stopil v
gostilno ter pripovedoval znancem, da je svo o ta-
ščo spremil na kolodvor, ki se je končno vendarle
odpeljala.
»Kaj pa, da imaš desnico vsa umazano?« so
ga vprašali.
»A, tako, lokomotivo sem pogladil, kakor po-
gladimo konja, preden odpelje.«

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so odno **ADLER-GRIZNER** za dom.
industrijo in obrt v vseh opretnah.

Istolen zvezarski šivalni
stroj **DUBIED**
»Vsek v večerni pred-
stavi.« — Niske cene
JOŠIP PETELINC
LJUBLJANA
»Glasba 291«
»Vsih Prstenovnega spo-
menika (za vodo).
Večinska opretna.
»Gudi na obrtke.«

Manufakturna in konfekcijska trgovina
F. in I. Goričar, pri Ivanki
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

»Gudi za Božič in Novo leto lepo izbiro zimskega
blaga za plašče in obleke, triko perilo in razne
pletanine, kape, šerpe in rute, kovrte, deke,
zimski rjuhe, nogavice, rokavice, moške srajce,
kravate, izdelovljene damske in dekliske plašče v
vseh velikostih, obleke, vse vrste predpasnike itd.

Zeninom in nevestam bomo leto
dajali poseben popust v cenah.
Vsem svojim odjemalcem se prav topla priporoča in
želi blagoslovljene božične praznike
in srečno Novo leto:
IVANKA GORIČAR

Najboljša nogavica!

Vaški policaj je ustavil avto. »Ali imate do-
voljenje voziti, kako se že pravi, aha, licenco?«
»Seveda jo imam, zadaj v mojem plašču je.«
»Dobro, dobro! Če imate dovoljenje, potem mi
ga ni treba videti, a če bi ga ne imeli, potem bi
ga morali pokazati.«

Minka (ki se je v mestu zgubila, stražniku):
»Prosim, ali ste mogoče videli žensko, ki je šla
tudi mimo brez mene?«

Zopet znižane cene

za vse brivske potrebščine iz svetovnozna-
nega jekla pri Trgovnem domu Stermecki
Brivski aparati Din 9, 15, 17, lasostrizniki Din 30, 36, 76,
brilve ... Din 27, 30, 50, škarje ... Din 15, 18, 23
dalje čopiči mila in vse druge toaletne po-
trebščine po izredno nizkih cenah.

Celje št. 19
Zahlevajte novi veliki ilustrirani ročnik, kateri
je pravkar izšel z več tisoč slikami. Kar ne
uzajja, se zamenja ali vrne denar.

n Proserje. Naš pe-ki zbor je s spevoigro
»Mlada Brečna, 8. dec. prav lepo uspel. Ponovi
jo na praznik sv. Štefana 26. dec. ob 5 popoldne
v Cerkvenem domu v Proserju. Prijatelji zbora
in ljubitelji lepega petja, ne zamudite!

KARITAS

ZAHVALA

»Karitas« je res pošteno
zavarovanje. Po materini
smrti mi je takoj izplačala
zavarovano vsoto. Pri »Ka-
ritas« lahko brez skrbi
zavarujete sebe in svoje
domače.

Sv. Kungota pri Ptaju,
dne 9. decembra 1933.
Kiselak Matevž L. r.

Ona: »Fantek ti je vedno bolj podoben.«
On: »Kaj pa je že spet napravil?«

Neki gost je bil zelo siten in nobena jed v re-
stavraciji mu ni bila všeč. Ubogega natakarja je
mučil na vse načine, končno se je bolj ujezi ter
pravi: »Gospodarja hočem.«
»Kakšnega pa, kuhaneja ali pečenega?« je od-
vrnil do obupanosti vznecjevoljni natakar.

Rarveselite za Božič svoje drage

59.-

Vel. 23-26 Vrsta 9892-82
Za male dijake in učenke v dežju, snegu in bisti. Ni jih treba snažiti, ker se operejo z navadno vodo. Vel. 27-34 Din 79.-, ženske Din 99.-.

darujte čevlje
praktičen dar-
največje veselje

Rata

OTROSKE NOGAVICE:

Din 8.-, 10.-, 12.-.

Močne vezalke 1 Din par.

49.-

Za Vaše narčke, v najprimernejši ta čevljiček iz finega boksa z usnjim podplatom.

45.-

Za dečke, ki nikdar ne mirujejo, so dobrih, visokih čevljev iz močne masne kože z izdržljivim usnjim podplatom Vel. 35-38 Din 59.-.

49.-

Vrsta 9815-03

Okusen dekolte čevljiček iz finega zameta ali lastna. Ne sme manjkati v garderobi nobene praktične dame. Iz svilenega atlasa Din 69.-.

69.-

Vrsta 57:5 21

Fini čevljički iz svilenatega atlasa, zgoraj okrašeni. Prikladni k nadragocenejši večerni tonleti.

99.-

Vrsta 9875-6

Lahki lakasti čevljički s kombinacijo iz prave kuje kože. Primerani za žajzke in plus.

NOSITE NAŠE NOGAVICE:

Ženske nogavice

Bombažaste Din 7
Fini tor Din 10
Svilene Din 19
Najfineše svilene Din 29

69.-

V teh snežnih lahko hodite v najsušnem vremenu. Usnjeni čevli in noge vam ostanejo popolnoma suhi. V njih lahko nosite naše čevlje iz lastna za Din 49.-.

79.-

Vrsta 2945-11

Čevlji za vsako priložnost iz dobrega boksa z usnjim podplatom in peto. Praktični okusni iz lastna za Din 99.-.

99.-

Vrsta 2055

Udobni a elegantni čevlji iz tople volnene klobučevine z okrašenim robom iz krimer. Za občutljive noge v zimski dobi nenadomestljivi.

Cistite čevlje z našim kremljivim šušljem Din 4.-

99.-

Za delo v hladnih prostorih nenadomestljivi. Izdelani so iz tople volnene klobučevine z nepremočljivim gumijastim podplatom.

99.-

Čevlji za nedeljo in praznik, ki jih izpopolnjujemo že 30 let. Vaak dan so boljše in vsak dan tudi cenejši.

149.-

Elegantni čevlji iz toplejšega boksa, zgoraj del kombiniran s toplo klobučevino. Zaradi svoje elegancije so ti čevlji nazvani tudi diplomatski.